

UJ KELET

ESZAK-POLITIKAI-NAPILAP

A szorongatott Németország

Nem vagyunk németbarátok és nem vagyunk antantbarátok: emberbarátok vagyunk. Szeretjük az embert, becsüljük benne az értelmet, homlokával az égnek szegzett méltóságot, akár német ez az ember, akár angol, akár francia. És akár szinesbőrű, vagy fehér. Ember ő, isten hasonlatosságára teremtett lény, aki munkára alkottatott és szabadságra, arra, hogy vidáman, boldogan élje le idejét a változókon nap alatt, mindig a maga ura legyen, senki más szolgálja, mert a szolgaság kín, teher és megáldozás. E rövid előjáróbeszéd után pedig rátérhetünk voltaképeni tárgyunkra, Németországra, e legyőzött ország szorongatottságára és roppant belső küzdelmeire. Németország öt évi háboru után legyőzött. Akik a kilátástalan harcot húzták, halasztották, nagyon jól tudták, hogy összeomlás lesz a vége, de félték a vereségtől, mert jaj a legyőzöttek! Ki tudja, nem jobb lett-e volna előbb tulesni rajta, talán ma egész másként festene ez a középeurópai zűrzavar, más volna a helyzet a nagytömegek és az egyes emberek biztossága dolgában.

Mert hosszú volt a betegség, rettenetes volt az összeomlás és még rettenetesebb a béke. De bármily kemény volt is Versailles, Németország, fiai erőnyeiben rejlő energiája révén, egy-kettőre talpra állhatott volna. Németország népe a vereség után sem ejtette át a kezét, nem a teljes passzivitás lett arra a lelkeken, a betronított visszajött német katonák ledobta muniérját, felvette munkás zubbonyát, vagy paraszti ködménét és folytatta a békés mozdulatát, amit tizenégy ijedelmes nyárutóján riadtan abbahagyott. Aki a földet turta, visszatért a földhöz, aki a műhelyben forgatta a kalapácsot, újra kezébe vette a kalapácsot; csak a napokban irhattuk ugyan- ozen a helyen a német ágyúöntő gyár dicséretét: ahol valaha a halál számára dolgoztak, ott most az élet békés szerzőimait gyártják a nagyszerűen bonyolult német gépkolozsukok.

Németország jó uton volt ahhoz, hogy a kései nemzedékek ezt a dicstelen vérontást elfeledtesse. Háborus dinasztiáit elkergette és az egész német népet tette meg legfelső urának. Az egykori császárság népköztársasággá vált, egyikévé a világ legdemokratikusabb republikáinak. S bár e pillanatban a német politika három nagy pártra oszlott, a valóságban, ott ahol a politika hallgat és csak a munka, a szorgalom, a tehetség és a felelősség, a haladás és kultúra veszi át a szót, a német egység láthatatlanul, de annál erőteljesebben a német nép minden egyes tagját a belső törvények vaspörtyőjével kovácsolja össze. Eggyé válhat ez a német nép politikailag is, ha kívülről jön ellene a kényszer, ha új szabadságát fenyegetik, ha rabba akarják tenni, idegen népek adóizetójévé.

E pillanatban a német lelkekben, minden német lélekben, a forrongásnak az a folyamata megy végbe, ami a különböző pincékbe elzárt boroknál történik, ha odakünn virágzik a szőlő. Ami a német lelkekben kívül most virágba szökött, idegen szőlő, a győzelem Champagne dombjain termett vérvörös szőlője, amitől, ha kádba-taposták és kiforott, mámor száll az agyra és a szívébe gyűlölet. A francia politika még mindig nem hevert ki ezt a mámort és ezt a gyűlöletet. Versaillesben a győzők kemény békéjével kötötték meg Németországot. Amikor Spaban arról lehetett volna szó, hogy a követeléseket, amelyek husba vágódtak, kissé meglazítsák, az angol, olasz, belga békülékenységgel szemben Franciaország hajthatatlan maradt. Ugyanez ismétlődött most az antant-miniszterek párisi tanácskozásán, amelyen a sok-karu győztes minden ökle lazult

s szinte simogatóvá nyitotta tenyerét, de a győztesek. A leszerelés benne van. Talán az erődök lerombolása is, bár úgy hangzik, mintha új pont volna ez is, csak hogy kihozzák a német lelkekből a keserűséget. Ugy látszott, hogy Anglia és Olaszország, akik tudják Németország teherbírását, az emberiség álláspontján vannak, de Angliának érdekellentétei vannak Franciaországgal Keleten, Olaszországnak a Középtengeren vannak elintézetlen ügyei: ezek rovására most a német nép határtalan határokig tartozik fizetni. Tény, hogy Franciaországon nyugot lendítenek a német milliók, de bizonyos az is, hogy Németországot koldussá szegényíti, tönkreteszi, állami életét felborítja és az anarchiát, amely pedig Kelet felől való utjában a német határokon megtorpadt, továbbszárguldtatja nyugat felé. Mi az emberi lélek elborult iszonyával nézzük az egészet, fájlaljuk Németországot, amelyet most pusztulásba taszítanak és fájlaljuk Franciaországot, amely soron van, mert a pusztuló Németország majd a haldoklók roppant erejével ragadja meg és sodorja magával a vigasztalanba.

Háromszáz millió arany márkát kell fizetnie Németországnak évente harmincegy négy éven át. És le kell szerelnie a hadseregét. És le kell bontania várait és erődait. Az aranymilliók e roppant tömege nincs benne a versaillesi békeszerződésben, ezt ujoonan eszelték ki a szigo-

Simons beszéde a Reichstagban

Egész Németország az antant ellen — A német miniszterelnökök tanácskozása — Franciaország hangulata

— Az Uj Kelet tudósítójától. —

Berlin, febr. 4. A Reichstagban több képviselő azzal vádolta a német kormányt, hogy a hátrétt kérdésében nem tett pozitív javaslatot az antant-miniszterelnökök konferenciáján. Simons külügyminiszter beszédében visszautasította ezt a támadást és többek között a következőket mondotta:

— Nagyon sajnálja, hogy az antant Németországgal szemben még mindig bizalmatlan. A szövetséges államok három milliárd márkát követelnek papírban. Ezenkívül 12% kiviteli vámot és egy, esetleg két milliárd arany márkát. Ez a követelés gazdaságilag csödhöz vinné Németországot. A német kormány egyelőre nem kapott meghívást a londoni konferenciára; a párisi konferencia határozatára se igenlő, se tagadó választ nem adott. De már is ki kell jelentenie, az antant javaslatai olyan súlyosak, hogy azokat még tárgyalás alapjául sem lehet tekinteni. Tudják meg azok is, akik ma ellenzékben állnak a kormánnyal szemben, ha Németországra e határozatokat rá is kényszerítik, akkor se kaphat többet az antant, mint amennyit az ország önszántából magára vállalt.

A Reichstag következő ülésén az egyes pártok szóinkai mondták el véleményüket. Tiltakoztak az antant követeléseivel szemben, amelyek sem a békeszerződésnek, sem az ország gazdasági lehetőségének nem felelnek meg. Ezek

Ausztria és Magyarország gazdasági viszonya

Budapest, febr. 3. Heint osztrák kereskedelmi miniszter beszédet folytatott „Az Est” munkatársával Ausztria és Magyarország gazdasági viszonyáról. A miniszter kijelentette, hogy az a szerződés, amely Ausztria és Magyarország között a kereskedelmi összeköttetést szabályozza, február végén lejár. Heint miniszter reméli, hogy a szerződést meg fogják hosszabbítani, mert ez érdeke mind a két államnak. Gazdasági szükségesség Ausztria és Magyarország együttműködése és ez csak úgy lehetséges, ha világos és határozott jogviszony jön előzőleg létre. Mennél tovább tart ez a bizonytalanság, annál kellemetlenebb lesz mindkét államra ennek következménye. A vasútszerződés minden politikai viszonytól független. A miniszter kijelentette még, hogy Ausztria szomszédos államaival gazdasági és kereskedelem politikai tárgyalásokat folytat.

Devalera üzenete

London, febr. 3. (Az Uj Kelet tud.) Az ir parlament összehívásának második évfordulójára Devalera üzenetet intézett az ir néphez. Az üzenet így hangzik: „Az a hatalmas morál, amely az ir nemzetet csodálatraméltóvá tette, még nem törött meg. Szenvedések nem volt hasztalan. Legyünk készen és elég erősek arra, hogy az új esztendőben is hősiessé viseljük sorsunkat, mert a mi sorsunk, a jövő nemzedékeknek a békét és a szabadságot fogják hozni.”

Anglia vállalná Mezopotámia protektorátusát

London, február 4. (Damian.) A kormány a népliga február huszoneketedik genfi kongresszusa elé azt a javaslatot fogja terjeszteni, hogy bízzák meg Angliát Mezopotámia protektorátusával.

LY
TELEFON
00, 11-21

SZESZ,
ognac
pható
bornagykeres-
kedőnél Desen
eszközöltetnek

deu színben,
aluli áronon
LUXOR
zeti gyárban
vár — (Óvár)
utca 1. szám

érkezett
s
k
y
üzlet
n 1002

N SÁMUEL
reskedése
34 Dick-ház.

s FIA
NTA BÉ-
TÉZETE 315 I
N. JORGA
EFON 582

ereskedő

uk
dó mívoltun-
ai fényképek
k cion jelvé-
k:

100.—
100.—
100.—
100.—
100.—
100.—
100.—
40.—
50.—
25.—

25.—
2.50
2.50
8.—
10.—
8.—
35.—
25.—
15.—
15.—

raizsidó. Tö-
ben. Spanyol
ként L. 25.—
sztyálában
/a. 1122

s tsai
ában
r. J.-ut) 2

Egy nem-cionista a cionizmusért

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Harrison Leo amerikai liberális rabbi, akiről köztudomású, hogy ama kevesek közé tartozik, akik Amerikában még nem csatlakoztak a cionizmushoz és valóságos opostola az asszimilációnak, igen érdekes nyilatkozatot közöl a „Jewish Advocate” című lapban a palesztinai kérdéstről.

— Ugy hiszem, felesleges arra utalnom, hogy ezt a tárgyat nem úgy kezeltem, mint egy cionista. Én nem vagyok nemzeti zsidó és különösképpen nem érdekelnek a palesztinai zsidó bevándorlás politikai lehetőségei. De ennek a telepítésnek vannak más nézőpontjai, melyek

egész Izraelre vonatkoznak, akár cionista valaki, akár nem.

A palesztinai bevándorlás megkezdődése oly tény, mely a brit kormányának köszönheti létét. Ez nagy lehetőségeket és kilátásokat nyit nemcsak az oda kivándorolni akaró zsidók előtt, hanem minden zsidó előtt, mert mindannyiunkat erős és eltéphetetlen kötelek fűznek Izrael tragédiájához. Palesztina zsidó testvéreink megszámlálhatatlan ezrei részére az új reményt jelenti. A törökök korrump uralmának Palesztinában vége és Anglia, Palesztina politikai ura, az ország élére zsidó főköormányzót állított, nyíltan elismerte a zsidóknak ősi honukhoz való jogát, megígérte, hogy kifejleszti az országot, lehetővé teszi a zsidó bevándorlást és a zsidóknak számarányuknak megfelelő jogokat ad.

Itt felmerült az a nehéz kérdés: mily előkészületek történtek az új bevándorlók fogadására? Mily iparágakat hoztak be, hogy foglalkoztassák a bevándorlókat, mily előkészületeket tettek a mezőgazdaságban, az utak, vasutak és kikötők építésére? Óriási összegek szükségesek a zsidó letelepítés előkészítésére. Csak

az első lépés megtételéhez legalább 100 millió dollár szükséges.

Lehet az ilyen roppant összeg említésénél egyszerűen vállat vonogatni? Bizonyos, hogy ez a 100 millió dollár óriási összeg, de az a 30-40 millió sem kicsiség, amit az amerikai zsidók háborus célokra adtak. És ennek a 100 millió dollárnak sem szabad egyszerűen mindenkorra szóló támogatásnak lennie, hanem alapjául kell szolgálnia a zsidó nyomor problémája folytonos és állandó megoldásának. Közép- és Kelet-Európa zsidóságának legnagyobb része olyan nyomorban van, melynek ecseteléséhez minden szó kevés. Utaljak az orosz- és legyelsországi borzalmas állapotokra? A szerencsétlen menekültek ezrei és tízezrei verődtek össze a danzigi táborokban és egyéb helyeken. Hova menjenek ezek? Egykor Anglia volt az ország, hol a fajokkal és felekezetekkel szembeni előítélet nem létezett. És most a szabadságszerető

Angliában is heves antisemitizmus kezdődik.

melynek háta mögött erősen megszervezett sajtópropaganda áll. Nekünk tehát mindenképpen segítenünk kell szerencsétlen testvéreink nyomorán és azt hiszem, a segítségnek egyedüli és legbiztosabb módja, ha lerakjuk a zsidó palesztinai letelepítésnek egészséges alapjait.

Egy zsidónak sem szabad lenni, aki nem örül, hogy fajunk legnagyobb lehetőségei megvalósulnak Palesztinában. Ez nem zsidó nacionalizmus. Nekünk kötelességünk megmenteni testvéreink életét és mint ahogy Izrael legnagyobb vezetői mindig is akarták, szétszórt, üldözött népünk részére nemzeti otthont kell teremtenünk.

„Volt idő Angliában, amikor ujjal mutattak arra a férfire, aki nem viselte a menetszázadok khaki-ruháját; eljön az idő, mikor ujjal fognak mutatni arra a zsidóra, aki elzárta szívét népe ügyével szemben.” (Cím ha Weitzmann. Londoni konferenciai Keren-Hajjeszód-vita.)

Eredménytelen a debreceni nyomozás

Nagygyűlés a merénylet ügyében — Balthazár püspök és támadása az ujjajta pogányok ellen

— Az Uj Kelet tudósítójától. —

A debreceni református nagytemplom meggyalázása ügyében megkezdett nyomozás „teljes eredménytelenségéről” számolnak be a nyomozást vezető hatóságok. Ez az eredménytelenség annál nagyobb elkeseredést kelt az egész városban, mert hiszen a tettesek neveit mindenki ismeri a városban.

Ismét Huberth a főispán.

A debreceni harcban ezenkívül is rendkívül érdekes fordulat állott be: a néhány nappal ezelőtt kinevezett új főispán, Szomjas Lajos, a kormány távirati intézkedésére újra átadta a debreceni főispáni hivatalt dr. Huberth Ottónak. Ezzel újra az az ember lett főispán Debrecenben, akit a város közgyűlése ötször egymásután szegyenletes módon leszávozott, akinek kerekén bizalmatlanságot szavaztak s akit csunya botrányok után a kormány alig 8-10 nappal ezelőtt, a közhangulatra tekintettel kénytelen volt sűrűnyileg elmozdítani hivatalától.

Óriási érdeklődés mellett folyt le szerdán a debreceni református egyháztanács rendkívüli gyűlése, amely a Nagytemplom ellen elkövetett merénylettel foglalkozott. Balthazár Dezső püspök nyitotta meg a gyűlést. Meghatottságtól remegő hangon méltatta a Nagytemplom történelmi múltját és felemlítve a gyűlést, amely a történelmi jelentőségű szent épületet érte, így folytatta beszédét:

Balthazár az ujjajta pogányokról

— Szerte a világon a kollégiummal együtt úgy őrizte az elismerése e két házat, mint a hitnek és tudományok szent szomszédját olyan hathatós egységét, melynél tartósabb oszlopa nincs a hazában sem az istenszeretnek, sem a hazaszeretnek. És ez a szent hely most meggyalázva szegyenkezik egy számára idegen világ zürzavarában. A pogányok gonoszságánál is pogányabb gonoszszággal gyalázták meg. Az ujjajta pogányság nem dulja, nem égeti fel most a templomot, mint régen, gonosz lelkeknek nem vesz emberáldozatot; erre bátorsága nincs, ehhez gyáva, hanem titkon, az éjnek leple alatt a lelke tartalmának megfelelő szennyes anyaggal dolgozik.

— Tavaly tavasszal kezdődött Debrecenben az ostromállapot. Csufondáros képet festettek a nagytemplomról és kiállították gyalázkodó mulgatásra egy olyan helybeli pénzintézetben, amely a nagytemplom által tisztességgel, józan erkölcsökben nevelt debreceni kalvinista polgárok tisztá kézzel szerzett talantumaiból szerkesztett a becsülettel jótét kincsesházaképpen. Aztán felragasztották a nagytemplom ülése a gyűlölködés pecsétjeivel, vörösbetűs cédulákkal, amelyek az erőszakoskodásra uszító istentelenségnek jelei állottak, megszenteltlenítve a szabadelvűségnek, a felebaráti szeretetnek, ősi szelidségnek ama csarnokát, ahol Istennek irtalmás orefája mellett nagy ősök emlékei fénylenek.

Ujraszentelik a templomot

A presbyterium ezután elhatározta, hogy a templomot országos ünnepség keretében ünnepélyesen ujraszentelik. Határozatban mondta ki a presbyterium, hogy a merénylet a felelőtlen alkulatok által szított felekezeti gyűlölködés eredményének tartja és hasonló cselekedetek megelőzése végett templomait ezután saját hatáskörében őrizteti. Kimondja továbbá, hogy felir a kultuszminiszterhez, a belügyminiszterhez és a kormányzóhoz, hogy a szent helyek hasonló meggyalázásáról novelláris törvényt készítsen, amely az ilyen merényletek hathatósabb megtorlását tegye lehetővé.

A reformátusok sérelmei

Vásáry István városi tanácsos felpanaszolta, hogy a reformátusok már régebbi idő óta folytonos inzultusoknak vannak kitéve. Tudomása van róla például, hogy a városi levéltárban van egy okmány, amely úgy szól, hogy szabadkőműves és református a város vezetésében nem vehet részt. Bővebben erről nem

szólhat. Elmondja továbbá, hogy egész nyáron terjesztettek, sőt Debrecenben egy takarékpénztár épületében állandó közszemlére tettek ki egy torzképet, amely Balthazár Dezső püspököt ábrázolja kaftánban, amint harmonikán játszik és körülötte a zsidók táncot lejtene. Ezek az inzultusok és egyéb incidensek azóta is folytatódtak, fel kell tehát hívni a kormányt, hogy Debrecenben állítsa helyre a jogrendet és védelmezze meg a reformátusokat.

Affér a merényletből.

Érdekes epilógusa a debreceni merényletnek az a pofozkodás, ami a debreceni korzón folyt le. A debreceni zsidó hitközség elnöke, dr. Freund a korzón megállította a debreceni ébredők helyi csoportjának vezetőjét, Szentkirályi Tivadart, a nagytrafik tulajdonosát és Huberth főispán bizalmását. Felszólította, hogy szüntessék be az ébredők az olyan hírek terjesztését, mintha a debreceni nagytemplomot zsidók gyalázták volna meg. Szentkirályi erre azt mondta dr. Freundnak:

— Hogy mer maga engem megszólítani? Zsidókkal nem tárgyalok.

A járőrelők nagy tömege hallgatta végig a hangos szóváltást, amelynek dr. Freund azzal vetett véget, hogy két hatalmas pofont mért le Szentkirályinak jellemző a debreceniek közhangulatára, hogy a járőrelők lelkesen megéljenzék dr. Freundot. Egyetlen hang sem akadt a főbredő védelmére.

Kultúrest Szászvároson. Január

26-án Szászvároson zsidó műsoros táncestélyt rendeztek, amelyen megjelent a város egész intelligenciája nemzetiségére való tekintet nélkül, a város polgármestere s a katonai parancsnokság képviselőjével együtt. A műsort Farkas Jenő jogszigorú magas szárnyalású, mélytartalmu prólogusa nyitotta meg. Utána dr. Singer Dávid „Ősi föld-ujhon” című egy felvonását adták gyönyörű díszletekkel, a következő szereposztásban: Cion leánya: Goldmann Rózsika, legiónárus: Auszterlitz Lajos, aggastyán: Stern Vilmos, nő: Gleichermann Helén, leány: Farkas Rózsika, zarándok: Auszterlitz Géza, férfi: Rubinstein Aladár, fiu: Vas Laci. Mindannyian kitűnően megállították helyüket s nagy sikert arattak. Utána tánc triót mutatott be: Kohn Erzsike, Zeiger Böske és Jónas Bella. Róna Jenőné szonokát énekelt kellemes hangon Seidner Licie precíz zongora kísérete mellett. Majd nívós kivitelű előképeket mutatnak be Mózes életéből és Salamon ítéletét, amelyek nagy hatást keltettek. Seidner Lici művészi táncával aratott sikert, majd egy tréfás jelenetet mutattak be nagy derűltség mellett s a műsort a Fruchter testvérek éneke zárta be. A műsort dr. Löwenstein Lajos, a hitközség kitűnő cionista elnöke konferálta szellemes ötletekkel. Az estélynek megfelelő anyagi sikere is volt. A tiszta jövődelem felét 3500 leit a Zsidó Nemzeti Szövetség rendelkezési alapjára, másik felét pedig a szászvárosi hitközség kulturálisjaira fordítják.

Rendbehozzák a vízműveket.

A kolozsvári vízműveket 30 évvel ezelőtt építették és azóta állandóan üzemben van. A városi tanács tekintettel a nagy vízszükségletre, elhatározta, hogy igénybe veszi a Szamos vizét és szűrőgépek útján fogja azt élvezhetővé tenni. Azonfelül a csőhálózat kibővítését is tervbe vette és ebben az ügyben több külföldi céggel érintkezésbe lépett. A tanács elé tegnap került a tervzet, az egészségügyi bizottság azonban a Szamos vizének a mostani csőhálózatba való bekapcsolását egészségügyi okokból még szűrés útján sem javasolja. A vízszerezés tehát másuton, furási munkálatokkal akarják elérni. E célból pályázatot fognak kiírni, és lehetőleg tavaszra már meg is akarják kezdeni a munkálatokat. A vízvezeték átalakításokkal kapcsolatosan a vízmérőórákat is ki fogják cserélni és a fogyasztást mérséklük.

Palesztina ujjajépítése. Jaffából

jelentik: Nemrégiben itt házépítő vállalkozás alakult 80.000 font sterling alaptőkével, amit már be is fizettek. A társaság főreszvényesei palesztinai és egyiptomi zsidók. A részvénytulajdonosok között több arab is van. A társaság az építkezéseket a jaffai kereskedelmi negyedben fogja kezelni.

hoz intéz
a parlame
nem elsz
liberális

felvonása
liberálisok

szavu vo

megszünt

politikába

ez a je

pillanatra

időben új

után bek

a Vajda

nem volt

mányralé

Averescu

exponens

Ave

lett volna

és velük

nak ez r

uralkodni

be a liber

elhatároz

és kizár

kabinetet

az időtől

kormány

ez a kü

a kormá

vetette r

Br

üléseiről

küzdelem

tudják, h

a

selői

A

képen új

vokálni,

ben nép

ragyogni

kormány

Bá

ennek a

orientáci

szeretné

lépés er

ellenzék

nézve, h

megüres

választás

zós jelöl

A

képvisel

vita nag

való tek

ságnek,

föderáci

határoze

zicijának

nem is

szünetet

miként

szócsatá

C

Romane

vertak,

manati

Mihalac

vizsgálja

Al

ferra vo

belügym

iratok r

ezután

interpel

A liberálisok új választást akarnak

Bratianu egész pártja lemond a mandátumról — A kormány közeledik az ellenzékhez

— Az Új Kelet tudósítójától —

Bukarest, febr. 5. Bratianunak a kamarához intézett nyílt levele, amelyben megtagadja a parlament tanácskozásaiban való részvételt, nem elszigetelt egyéni akció, hanem az egész liberális párt kormánybuktató hadjáratának első felvonása. Az utolsó két esztendő alatt a liberálisok magatartása igen tartózkodó és halk szavú volt és ugylátszott, hogy Bratianuék megszüntek döntő tényezőként befolylni a román politikába. De a beavatottak jól tudták, hogy ez a je'enség csak látszólagos és a liberálisok pillanatra sem adták fel a reményt, hogy adott időben újra átveszik a hatalmat. A békekötés után bekövetkezett demokratikus éra, amelyet a Vajda-Lupu-Mihalace kormány jellemezett, nem volt alkalmas erre. De már Averescu kormányralépése idején suttogtak róla, hogy Averescu tulajdonképen csak a liberálisok exponense.

Averescu egyidőben csakugyan hajlandó lett volna a liberálisok befolyásának engedni és velük közösen kormányozni. Am a liberálisoknak ez nem volt elég, ők korlátlanul akartak uralkodni. Emiatt aztán teljes szakadás állott be a liberálisok és a kormány között és Averescu elhatározta, hogy saját pártjára támaszkodva és kizárólag saját párthíveiből összeállított kabinettel fog kormányozni. A liberálisok ettől az időtől kezdve kiméletlen harcot indítottak a kormány megbuktatására. Tetőpontját érte el ez a küzdelem az időközi választásokon, ahol a kormány főként a liberális szavazatokra vetette rá magát.

Bratianu tüntető távolmaradása a kamara üléseiről szintén egyik harci eszköze ennek a küzdelemnek. Beavatott politikai körökben úgy tudják, hogy nemcsak Bratianu, hanem

a liberális párt összes képviselői lemondanak mandátumukról.

A liberálisok ezzel a taktikával tulajdonképen új általános választásokat akarnak provokálni, mert azt remélik, hogy ebben az esetben népszerűségük ismét régi fényében fog ragyogni és a választások után átvehetik a kormányzást.

Bár kormánykörökben nem adnak hitelt ennek a feltevésnek, azért a kormány már új orientációkat keres és a baloldali pártokkal szeretné felvenni a tárgyalások fonalát. Az első lépés erre már megtörtént. A kormány és az ellenzék vezetői között tárgyalások folytak arra nézve, hogy ha a Bratianu lemondása folytán megüresedő bukaresti mandátumra kiírják a választást, úgy a kormány és a föderáció közös jelöltet állít a liberálisok ellen.

A mai minisztertanács foglalkozott Duca képviselő mandátumának érvénytelenítésével. A vita nagyon élénk volt és liberális veszélyre való tekintettel új határozatok, hogy a többségnek, ha kifelé nem is, de legalább befelé a föderáció álláspontjára kell helyezkednie. Ez a határozat is azt mutatja, hogy a kormány pozíciójának megerősítése céljából, ha mindjárt nem is szoros barátságot, de legalább fegyverszünetet akar kötni az ellenzékkel.

A parlament mai ülése

miként az eddigiek, jórészt interpellációkkal és szócsatákkal telt el.

Capateneanu parasztpárti képviselő, akit Romanatiban a liberális kortések solyosan elverték, vizsgáló bizottság kiküldetését kéri a romanai és ilfovi választás megvizsgálására. Mihalace szintén követeli, hogy a parlament vizsgálja meg a két választás lefolyását.

Angelescu kéri a buzeui veszteségi afférra vonatkozó akták bemutatását. **Argetoianu** belügyminiszter közli, hogy az erre vonatkozó iratok már utban vannak. A belügyminiszter ezután bejelenti, hogy a kormány a tegnapi interpelláció hatása alatt elhatározta, hogy

május 10-ikét kivéve, az összes nemzeti ünnepeket törölni fogják,

mert az ország és a termelés elsörangú érdeke kívánja a sok ünnepnap megszüntetését.

Lalescu képviselő közli, hogy értesülései szerint Kis Ázsiában igen sok román, szász és erdélyi magyar fiú sanyilódik hadifogságban, akiket nehéz bányamunkára fognak. Felszólítja a külügyminisztert, interveniáljon ezek sürgös hazahozatala érdekében. Együttal kijelenti, hogy tudomása szerint

ismét adtak egyeseknek naveta-koncessziókat

amivel újabb alkalmat nyújtanak a korrupciónak. Felszólítja a közlekedésügyi minisztert, vonja vissza ezeket a koncessziókat.

Valeanu miniszter válaszában beismeri, hogy csakugyan adtak újabb koncessziókat, de nem oly mértékben, mint azelőtt és magánvállalatoknak csak a miniszter előzetes hozzájárulásával és engedélyével.

A magyar nemzetgyűlés bizalmat szavazott Telekinek

Apponyi forradalmároknak mondja a szabad királyválasztókat — Gratz Gusztáv külügyminiszter Benesről és Nyugatmagyarországról.

— Az Új Kelet tudósítójától —

Budapest, február 4. A nemzetgyűlés mai ülésén a napirend előtt Friedrich István volt miniszter szólalt fel. Válaszolt **Rubinek** Gyulának személye ellen irányuló támadásaira. Kijelentett, hogy politikai ellentelei rendszeres hajszát indítottak ellene és öntelten mondotta, hogy őt még sem fogják legyőzni.

Ezután folytatták a kormányprogram vitáját. Először Gróf Apponyi Albert emelkedett szólamra. A királykérdésben, — mondotta — szembe kell helyezkednie azokkal, akik a szabad királyválasztás hívének mondják magukat. Mert a szabad királyválasztást proklamálni egyenlő a megkoronázott király trónfosztásával. Ezekkel szemben a nemzetnek az a feladása, hogy koronás királyja van, a trón tehát nem üres és a koronázás joga nem szállhat vissza a nemzetre. A szabad királyválasztókat forradalmároknak tekinti.

Többen megtámadták azért, mert svájci tartózkodása alatt kötelelességszerűen meglátogatta a megkoronázott magyar királyt. Ezekre a támadásokra válaszolni sem kíván. Üdvözli a kormányt, amiért a kibontakozás munkáján fáradozik és felhívja a nemzetgyűlést, hogy segítse a kormányt munkájában.

Gróf Apponyi Albert után **Gratz Gusztáv**, az új külügyminiszter beszélt. Reflektált **Benes** külügyminiszter expozéjára. A magyar külügyminiszter Benes beszédében az ország belügyeibe való beavatkozást látott és tiltakozott ellene. A nyugatmagyarországi kérdésre vonatkozólag kijelentette, hogy a határmegállapító bizottság végleges döntését a két állam között tárgyalások előzik meg. A legfelsőbb tanács legutóbbi jnyzéke is a barátságos megegyezést kívánja. Magyarország és Ausztria között több egyéb fontos kérdés vár megoldásra. Ezek a kérdések azonban nem választhatók el a területi kérdéstől s azokkal egyöntetűen oldandók meg.

A Ház ezután kisebb interpellációk tárgyalására tért át. Az ülés végén **Teleki** miniszterelnök ismertette a kormánynak a király kérdésére vonatkozó álláspontját. Hangsúlyozta, hogy a mai világpolitikai helyzet nem alkalmas a király kérdés megvitatására és azt egyelőre ki kell kapcsolni a belpolitika programjából. Teleki miniszterelnök választ százhárom szavazattal tizenhárom ellenében tudomásul vették. Így a Ház nagy többséggel bizalmat szavazott a kormánynak.

Családi életetek bensőségét és melegét fokozzátok, ha gyermekeitek jövőjét megalapozó Tarbutna adományoztok ünnepegeitek alkalmával.

Igazságosztás a legszegényebbek között

A gyakorlati jótékonyagra nincsen külön kifejezése a héber nyelvnek. Amit mások jótékonyágnak neveznek, azt az „igazságosság”-gal fejezi ki a zsidóság. Szegények és elesettek, árva és özvegyek, betegek és elhagyottak megsegítése az igazságosság műve zsidó felfogás szerint, nem a szánalomé.

A zsidóságot nem kell megnógatni, hogy igazságot tegyen. Ritkán vár arra, amíg úgy megnő a szegénység, hogy azok számára, akik elnézik, bűnné aljasuljon. Ha segíteni kell, segítenek. A zsidó közömbösség könnyen merül el a fajhullámokban. Különös szemrehányást a kolozsvári zsidóság sem érdemel. Sőt dicséretet inkább, mert ha segít, okosan segít és nem csikar ki könyadót azoktól, akiket megsegít.

Épen ezért érthetetlen szinte, hogy a szegények legszegényebbjai az igazságosztásból következetesen kimaradnak. A kórház betegeire senkise gondol. A háboru előtt még betévedt hozzájuk az érdeklődés, a szent-egylet élelmet küldött annak, aki a rituális koszthoz ragaszkodott. A nagy drágaság aztán ennek is véget vetett; a szeretet nem tudott lépést tartani az étellel és iratlan lapok vádolják azóta ájultságáért az áldozatkészséget.

Lehetetlen, hogy most, mikor annyi dicső megmozdulás glóriázza a zsidó tetterőt, épen a kórházak kapui előtt sziklásodjon a mozdulatlanság. Emberek senyvednek azokban, akik már semmit se várnak az ételtől, csak egy meleg, résztvevő tekintetet, az előmlő fénytenger helyett egy megbízható szót és egy emberi mosolygást, amelyet maga alá párnázhasson a halálbacsüggő szomorúság. Bor és virág már nem kell nekik, csak egy testvéri sziv, akire rábízhasa az utolsó sóhajtsát és csak egy irgalmas kéz kell nekik, amellyel utolsó üzenetüket irassák meg az utolsó tusakodásban.

Érezni kell mindenkinek, hogy levezelhetetlen adósságokba veri magát, ha jobb érzéseit lakat alatt rozsdásítja. Legfőképen az asszonyok kötelessége, hogy a kórházi betegek érdekében akciót kezdjenek. Ők vigyék el iratos jószágukat a kórházak elhagyottjainak. Nekik kell megenyhíteni a legszomorubb szomorúságot és csak ők tudják megenyhíteni. Ők a panasztalan tekintetet is megértik és tudnak ott is segíteni, ahol már semmit se kérnek.

Bizonyos, hogy ez az akció az amugyis súlyosan megterhelt áldozatkészségre újabb terheket rakna. De a kolozsvári zsidók tudnak adni. A kolozsvári zsidók hősiiesen vesznek magukra terheket, ha a zsidó becsület nevében történik a megadóztatás. És ezt a megadóztatást a zsidó becsület követeli, az a becsület, amely a jótékonyágot az igazságossággal fejezi ki. A kórház betegek között, az elhagyottak és reménytelenek között kell most igazságot osztani.

A halódók nem várhatnak. Sürgösen kell megindítani ezt az akciót. Ha pénz kell hozzá, pénzt kell gyűjteni, ha egyesületet kell evégből alakítani, azt kell megteremtteni; ha meg lehet oldani egy már fennálló egyesület keretében, vegye ez a kezébe. Mindegy az: hogy melyik áll az akció élére, csak tegye meg. Kudarctól nem kell félnie, mert ez nem párt-ügy, nem világszemléleti probléma és nem ennek, vagy annak az árnyalatnak a feladata, hanem emberi feladat ez és az minden zsidót kötelez, aki embernek érzi magát. u. p.

Az ír forrongás

London, febr. 3. (Az Új Kelet tud.) Dél-írland négy városában 100—150 főből álló banda megtámadta a rendőrkaszármákat és felgyújtották azokat. A támadást a rendőrség leverte. Négy támadót elfogtak.

A dunai hajópark felosztása

Pozsony, február 3. (Az Új Kelet tudósítójától.) A dunai hajópark felosztásának kérdése újból előtérbe lépett és illetékes körök sokat foglalkoznak a kérdéssel. Jól értesült helyről szerzett információk szerint a hajók felosztása nem a nagy világgazdasági konferencia tárgya lesz, hanem valószínűleg külön bizottság fogja eldönteni. A bizottságban Amerikának vezető szerep jut.

Benes expozéja

Bejelenti a háborút a Habsburgok visszatérése esetére
— Segítségét ígér a köztársasági Magyarországnak —

— Az Uj Kelet tudósítójától. —

Prága, febr. 3. Benes csehszlovák külügy-miniszter expozéjáról, amelyben a képviselőház előtt a külpolitikai helyzetet ismertette, irtunk már. Most alkalmunk van részletesen közölni Benes külügyminiszter beszédét. Benes külügyminiszter mindenképp a csehszlovák köztársaságnak Olaszországhoz való viszonyáról szólott:

— Szívesen utazom Rómába, — mondotta a miniszter — mert tudom, hogy Olaszország a közép-európai politikával összefüggő valamennyi kérdésben velünk egyformán vagy párhuzamosan azt az álláspontot képviseli, amely Jugoszláviával és Romániával kötött egyezményünkben kifejezésre jut.

Meg akarok állapodni az olasz kormánnyal az osztrák és a magyar kérdésre, a Habsburg-dinasztia problémájára.

a régi állapotnak akár politikai, akár gazdasági téren való visszaállítására vonatkozólag.

Ausztriára vonatkozólag a külügyminiszter a következőket mondotta.

— A mi felfogásunk szerint a németországhoz való csatlakozás kérdését ma föl sem lehet vetni. A nemzetközi helyzet nem engedi meg, hogy a saint-germaini szerződés erre vonatkozó rendelkezését megváltoztassák. Fölvetették a dilemmát: vagy csatlakozás Németországhoz vagy dunai konföderáció. Ennek nincsen komoly alapja, de világosan kivehető a szándék: nyomást akarnak ezzel gyakorolni a szomszédokra. Ellenséges oldalról

hamis híreket terjesztenek arról, hogy Ausztria és Magyarország életképességét aláásni igyekeznek.

Ezzel a célzatos hazugsággal szemben elég rámutatni arra, hogy mi minden erőnkkel szomszédaink gazdasági segítésére törekszünk. A keleti és a németországi bizonytalanságra való tekintettel föltétlenül szükséges, hogy déli határunkon rend és nyugalom legyen. A gazdasági kapcsolatok mai állapota tartósan el sem képzelhető. Különösen áll ez Magyarországhoz és Ausztriához való viszonyunkra. Jugoszláviával és Romániával együtt arra kell törekednünk, hogy a gazdasági előfeltételek alapos mérlegelésével Ausztriához és Magyarországhoz való viszonyunkat szilárd és tartós alapra fektessük és ezzel minden időkre meggyőztessük a nagy-német Közép-európa megteremtésére irányuló kísérleteket.

Le kell tompítani a szomszédoknál mutakozó ellentéteket, hogy iparunk részére piacot találjunk és biztosítsuk gazdasági terjeszkedésünket. Az ugynevezett „pozsonyi értekezlet” nem foglalkozhat mindezekkel a kérdésekkel. De az értekezlet, amely Portorosóban nem-sokára összeült, megteremtheti e problémák megoldásának előfeltételeit.

Németországhoz való viszonyunk alapjai a békeszerződések. Köztünk nincsen semmiféle konfliktus. Kevéssel ezelőtt Németországban monarchista puccs veszélye fenyegetett. Ez ellen mi minden eszközzel védekezünk volna.

A csehszlovák köztársaságnak Magyarországhoz való viszonyáról a miniszter a következőket mondotta:

— A leghatározottabban kijelentem, hogy mi hajlandók vagyunk a magyarokkal minden fontos kérdéstről tárgyalni. De a magyaroknak meg kell változniuk és

abba kell hagyniuk az esztelen amerikai, angol és franciaországi propagandát,

amely legelső sorban a mi államunk ellen irányul. Mi hajlandók vagyunk a magyarokkal lojálisan és nyilvánosan megegyezni és velük egy-értelműen végrehajtani a békeszerződés rendelkezéseit.

Dr. Benes ezután hangsúlyozta a csehszlovák és a magyar belpolitika közti nagy ellentétet. Csehszlovákországban, mondotta, az arisztokrácia, a népellenes magas hierarchia és a gentry bürokrácia el van söpörve, a polgár

ság és a nép pártjai irányítják az államot. Magyarországon egészen másként van ez. Bár a legutóbbi időben bizonyos mérsékelési tendencia vehető észre abból a szociális forradalomból, melyet mi végigcsináltunk, ott semmi sem változott meg. Innen van az, hogy a belső és a külső politika iránya nálunk egészen más, mint Magyarországon. Ez akadály a együttműködésnek és a fokozottabb közeledésnek. Még sokkal fontosabb a magyarországi kormányforma kérdése.

Károly excsászár visszatérése Magyarországra egyes szomszédaira nézve tényleges és jogos casus belli lenne.

Valamely külföldi dinasztia vagy valamely magyar főúri család trónraemlése nem aktuális és nem is lehetséges, mert belső okokból egyáltalán nem volna megvalósítható. Ami egy másik Habsburgnak, különösen József főhercegnek jelöltségét illeti: a csehszlovák kormány volt az, amely keresztülvitte, hogy József főherceg, aki Kun Béla bukása után uralomra jutott, kénytelen volt visszalépni. Akkor a jugoszláv és a román kormány, ugyszintén Franciaország, Anglia és Olaszország támogatják ebben a csehszlovák köztársaságot. A nagy-követi értekezlet február másodikán hozott határozatából következik, hogy

a habsburgi dinasztia visszatérése, bármely közép-európai trónra, bármilyen formában és bármelyik főhercegek személyében, kizárt dolog.

A csehszlovák kormány következetesen és minden föltétel nélkül ragaszkodik ehhez az állásponthoz. Ha megkísérelnék ennek a határozatunknak megsértését, barátainkkal együtt minden hatalmunkban álló eszközzel küzdenénk ez ellen, mert az a felfogásunk, hogy a Habsburgok visszatérése veszélyeztetné Közép-európa új rendjét. A csehszlovák kormányának nincs joga ahhoz, hogy más országok belügyeibe beavatkozzék és e belügyek közé tartozik Magyarország kormányformájának kérdése is. De kétségtelen, hogy Magyarország szomszédainak demokratikus elvei a békének, a nyugalomnak és a barátságos együttélés végleges helyreállításának igen értékes biztosítékai. Ha a magyar nép a politikai és a nemzeti problémát erről az oldalról fogná föl, bizonyára hamar rájönne arra, hogyan kellene és hogyan lehetne a legjobban megoldani azt a belső válságot, amely Magyarországot dúlja. Magyarországnak szomszédaiival való nehézségei 95 százalékkal csökkennének, ha látnák, hogy

Magyarország a demokrácia és a republikánizmus irányában fejlődik.

Anélkül, hogy Magyarország belügyeibe beavatkoznánk, kijelentjük, hogy ha Magyarország a köztársasági megoldás mellett dönt, mindjárt aktuálissá válik a közeledés, a barátság, az együttműködés, sőt a segítség kérdése. A magyar kérdésben köztünk és a szövetségeseink között nincsen nézeteltérés. Mi minden eshető ségre el vagyunk készülvő és megállapodtunk az esetleg szükségesé váló teendőkre nézve.

A Lengyelországhoz való viszonyról szólva, a külügyminiszter megemlékezett Csehszlovákiának Oroszországhoz és Lengyelországnak Magyarországhoz való viszonyáról.

— A jövő Oroszország — mondotta a külügyminiszter — olyan hatalmas lesz, hogy azzal Lengyelországnak is számolnia kell. Mi örülni fogunk, ha a rigi béke létrejöna, de ezt a békét a nagyhatalmak Párisban nem írják alá. Ha a lengyelek azt hiszik, hogy érdekük szoros barátságba lépni Magyarországgal, ez ellen nem lehet kifogásunk, de kívánjuk, hogy a lengyelek velünk, szövetségeseinkkel szemben loyálisak legyenek.

Oroszországgal szemben a semlegesség alapján állunk, természetesen a kölcsönös semlegesség alapján.

Oroszországnak meg kell szüntetni propagandáját, amelyvel a nyugateurópai szociális

mozgalom teljes kifejlődését akarja előidézni. Vrangél veresége után senki sem gondol Oroszországgal szemben intervencióra. Az orosz problema megoldását az oroszokra kell bízni. Beszélnek arról, hogy Oroszország tavasszal meg akarja támadni szomszédait, ha így is lenne, a mi feladatunk világos. Mi ellene vagyunk minden keleti háborúnak, de védekezünk minden veszély ellen.

Benes végül azt a nézetet vallotta, hogy a bolsevik uralom a mai formájában nem tarthatja magát sokáig. A csehszlovák köztársaságnak Jugoszláviához és Romániához való viszonyát a Jugoszláviával kötött szerződés és a Romániával kötött megegyezés, vagyis a kisanant politikája szabja meg. A mi politikánk, — mondotta befejezésül Benes — a béke, a demokrácia és a haladás politikája.

A magyar sajtó éles hangon támadja Benes külügyminiszter expozéja miatt. Gratz Gusztáv magyar külügyminiszter Benes beszédéről a következőket mondotta:

— Benes kijelentései súlyos beavatkozást jelentenek belügyeinkbe. Különös, hogy egy idegen ország minisztere fenyegetésekkel kísért tanácsot adjon egy másik országnak. Válaszomat a parlament előtt fogom megadni. Mi szuverén önálló és független állam vagyunk, Benes beavatkozását a leghatározottabban visszautasítom.

A magyar politikai élet vezetői közül többen annak az aggodalmuknak adtak kifejezést, hogy Benes mögött a kisanant áll és Benes nemcsak Csehszlovákia, hanem a kisanant és az antant véleményét is tolmácsolta beszédében.

A magyar kormány tagjai kiléptek a kormányzópartból

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Budapest, febr. 4. A szabad királyválasztás kérdésében a kormányzópart legutóbbi ülésén leszavazták Gróf Teleki Pál miniszterelnököt, aki a szabad királyválasztás ellen foglalt állást. A szavazásban a pártnak csak egy kis töredéke vett részt, ez a kis töredék azonban egyöntetűen bizalmatlanságot fejezte ki a kormány politikája ellen. A nemzetgyűlésen a kormány mégis nagy többséggel bizalmat kapott, viszont a képviselők nagyobbik fele itt is tartózkodott a szavazástól. Ez a látszólagos siker olyan lépésre bátorította fel a kormány tagjait, ami a politikai életben csaknem egészen egyedül áll.

Meskó Zoltán, a kormányzópart alelnöke tegnap délután a nemzetgyűlés lezajlása után 32 aláírással ellátott levelet lapott. A levél aláírói bejelentik, hogy a kormányzópartból kiléptek. A kiléptők között van a kormány több tagja: Teleki Pál, Vass János és Hegyeshalmi Lajos. Kiléptek még Prohászka Ottokár, a párt eddigi elnöke és Bénérd Ágost, továbbá Rakovszky István, a Ház elnöke, Huszár Károly, Haller István, Oláh Dániel és Schlachta Margit.

E kilépések célja egyszerű és világos. A kormányzópartban már megindult a bomlási folyamat. A kormány ezzel a tüntető kilépéssel a kormányzópart bomlási folyamatát akarja siettetni, nyilván azzal a szándékkal, hogy új és erős pártba tömörítse a kiléptő képviselőket. Teleki kormánya a tegnapi bizalmi szavazás után elég erősnek érzi magát erre az akcióra és úgy véli, hogy a nemzetgyűlés többsége — részben a kormányzó partban, részben azonkívül — mögötte áll.

Kereskedelmi szerződés Anglia és Oroszország között?

London, február 3. (Az Uj Kelet tudósítójától) Anglia és Szovjetország két ország között a kereskedelem ujrafelveteléről szóló szerződéseket újra megkötötte. Az aláírások még hiányoznak úgy, hogy az orosz megbízottak újabb utasítást várnak kormányuktól.

Konstantin ki akar békülni Venizelossal

Athén, febr. 4. (Damian) Megerősítik azt a hírt, hogy Konstantin király szívesen kibékülne Venizelossal, akinek politikájához — különösen Kisásziát illetően — ragaszkodni kíván.

Szerkesztő
Kiadóhivatal
Zs. N.

„Je
A kormán
összes he
tessetek
rosok utc
lezzék. A
melyek a
után kele
nincsen k
a jeruzs
vük hebr

Ol
lencedik
hangvers
lgy, sim
nek hall
ha külön
mégis, h
talmas o
valami n
harában.
akkor, h
kergetőz
elnémula
hangja t
Ki tudná
komédiá
fölt. mad
szerszám
ségre. Fe
félve, má
és a vilá

Mo
torsip ha
szághabr
föl nem
hatalmas
ujjongás

És
markolna
lelkébe é
szeretné
dők, nép
ája vesz
nagy-nag
lelkeket
pásztor
ter arany
digi erej
ősi ern
hiábaval
den nép
a mi er
zünk. É
idő ó a
rémhalla
kifáradt
igen, ak
mert ma
helyreho
meg a
kus „ne

gondolj
déseket
és gon
a Tarb
Hajjesz

—
Berlinből
most áll
beszolgált
a legkiseb
be kell sz
100 frank
goszláviát
vákiban
országban
összegérő
rozás.

HIREK

Az UJ KELET telefonjai:

Szerkesztőség:	...	977
Kiadóhivatal:	...	844
Zs. N. Sz.:	...	558

Pásztorsip

„Jeruzsálemről táviratozza a J. C. B.: A kormányzó elrendelte, hogy az ország összes helyiségei régi héber nevével jelöltessenek meg, és az egyes helységek és városok utca neveit héber feliratu táblákkal jelazzék. Azokra a helyiségekre vonatkozóan, melyek a zsidó állam második pusztulása után keletkeztek és amelyeknek ennél fogva nincsen héber nevek, a kormányzó megbízta a jeruzsálemi héber akadémiát, hogy a nevek hebraizálására tegyen javaslatot.“

Olyan ez, mint amikor Beethoven kilencedik szimfóniájának lelket reszkettető hangversenyéből kilinkozik a pásztorsip lágy, simogató hangja: olyan jelentéktelennek hallatszik az egész — észre se vesszük, ha kiülne nem figyelmeztetnek rá — és mégis, ha nem volna, ha elmaradna a hatalmas orchesterből, valami hiányt éreznénk, valami nem tökéletes a hangok tengeri viharában. De... igen: de. De mi történnék akkor, ha a szimfóniában az egész, vadul kergetőző, dübörgő orchester egyszerre csak elmúlna és csak a pásztorsip együgyű hangja tilinkozna belé a nagy semmisségbe? Ki tudná megmondani: tragédiának, vagy komédiának volna-e ez nagyobb. És mi, a föltámadt zsidó nép életszimfóniájának zeneszámosságát félve gondolunk erre az eshetőségre. Félve, mert lehetségesnek látjuk és félve, mert nekünk tragédia volna, rettenetes, és a világ kacajába fuló nagy tragédia.

Magányosan elhangzó együgyű pásztorsip hangja lesz kormányzónk minden országhebraizáló tette és terve, ha egyidőben föl nem viharzik a diaszpóra zsidóságának, hatalmas, lelketreszkettető orchesterre, lelkek ujjongásával és aranyak csengésével.

És én most szeretnék szavakkal bélemarkolni világon szétszórt minden zsidónak lelkébe és Erdély zsidóságának lelkébe, és szeretném beharogni a fölkelő napba: zsidók, népünk ébredésének hatalmas szimfóniája veszedelemben van, vgyázatok, hogy nagy-nagy kacajba ne juladjon a falakat és lelkeket megreszkettetően kezdődött mű: a pásztorsip egyre tilinkozik, de jaj az orchester aranycsengése, mintha vesztett volna eddigi erejéből. És ezt is mondanám: zsidók, őszi ernyedések idején megértésétek, hogy hiábavaló lesz nagyszerű kormányzónk minden népélesztő intézkedése, ha nincs mögötte a mi erőnk, a mi lelkesedésünk, a mi pénzünk. És az aranyak csengése mintha egy idő óta elhalkult volna. Csak az én fülem rémhallása é ez, vagy valóban ilyen hamar kifáradtunk volna Erdély zsidósága? Ha igen, akkor jaj nekünk Erdély zsidósága, mert mi leszünk az okai a nagy, nagy, a helyrehozhatatlan tragédiának, és mi tesszük meg a zsidó népet a világtörténelem klasszikus „nagyidai cigány”-ává.

Őszi ernyedések idején Erdély zsidói gondoljanak erre és féljenek. — Őszi ernyedések idején Erdély zsidói gondoljanak erre — és gondoljanak az országra és gondoljanak a Tarbutra az egyszerű adóra, a Keren-Hajjeszódra — és mindenre és mindenre.

A Keren Hajjeszód minimuma.

Berlinből jelentik: A Keren Hajjeszód irodája most állapította meg a minden cionista által beszoigáltatandó maaszért. E szerint Angliában a legkisebb összeg, amit az Ujjáépítési Alapra be kell szolgáltatni 5 font sterling, Svájcban 100 frank, Németországban 1000 márka, Jugoszláviában 2000 jugoszláv korona, Csehszlovákiában 1000 csehszlovák korona és Olaszországban 200 lira. A többi ország minimális összegéről eddig nem történt végleges elhatározás.

**A Haggibbor zenés orszonadé-
lutánja.** A Haggibbor ma, vasárnap délután 4 órai kezdettel a Park-kávéház emeleti termében megismétli oszonna-délutánját a következő műsorral: prologust mond és konferál Székely Béla, szimfonikus zene, szaval: Dr. Márk Hillel, szimfonikus zene, szabaneloadást tart Sugár Andor, beszédet tart Weiszborg Chaim, szimfonikus zene, szaval Lax Jenő idsb., monolog Hochstadt Kálmán, szimfonikus zene.

Kulturstély Bethlenben. Február 20-án a bethleni zsidó ifjuság műsoros táncostélyt rendez a következő műsorral: operanyitányok, előadja a beszercei cionista zenekar; táncoktós, előadják: Hirsch Duci és Kalmár Ibolyka; szavalat, Bialih A madárhoz, szavalja: Pataki Lili: palesztinai tánc, táncolják: Ferdinánd Erzs, Salamon Minka, Simon Malvin, Schächter Sári, Salamon Frida és Abraham Rózi: „Álomsorsunk“, írta Zolothoff Lea; hegedű koncertek, játsza Max Brender, zongorán kíséri Hon Pál; műdalok, éneklí Vámosné Jakobi Misi. A műsor rendezését és a táncok bemutatását Marton Mátyás végzi.

A negyvenszázalékos bonok bevéltását megint elhalasztották. A negyvenszázalékos bonok bevéltásának megkezdését, a kormány legutóbb február 10-ikére igérte s ezt több hivatalos és félhivatalos helyről jött megerősítés alapján mi is többször megirtuk. A Damian távirati ügynökség mai távirata most Bukarestből azt jelenti, hogy a bonok bevéltásának megkezdését, miután tegnap február 12-ikére halasztották, ma 20-ikára tolták ki.

Földolaj Palesztinában. Jaffából jelentik: A háború következtében abbamaradt földolajátadásokat ismét megkezdik. Valószínű, hogy a Standard Oil Company fogja vezetni a munkálatokat Yarmuk völgyben, továbbá Betlehem mellett Nabimusa közelében, azután Hebrontól délre, továbbá a Holt tengertől dél-felé eső vidéken Kerak mellett és Damaskus közelében, ahol eredményesnek ígérkező fúrásokat fognak végezni.

Az Arabi Ujságírók almanachja. Az aradi ujságírók ezidén almanachot adtak ki, tetszetős kiállításban, értékes és változatos irodalmi tartalommal. Az Almanach ára 15 lei.

A Keren Hajjeszód osztaílyai. Berlinből jelentik: A Keren Hajjeszód szervezeti osztaílyt és propagandasztaílyt nyitott. Az elsőt dr. Feiwel, utóbbit Vladimir Jabotinszky vezeti.

Leszállították a vasutasok fizetését. A csatolt területek vasutasainak fizetését néhány hónappal ezelőtt husz százalékkal felemelték. Mint az üzletvezetőségtől értesülünk, a bukaresti központi vezérigazgatóság átiratot küldött a csatolt területek összes üzletvezetőségeihez, amelyben tudomásul adja, hogy a husz százalék fizetési többletet február elsejétől megszünteti, egyben visszavonja az eddig nyújtott élelmiszerkedvezményeket is. Ezzel az intézkedéssel a csatolt területek vasuti személyzetének fizetése ismét annyi lesz, mint a regábelieké. Értesülésünk szerint a vezérigazgatóság rendelete a C. F. R. alkalmazottai között nagy elkeseredést keltett és valószínű, hogy, mihelyt a vasuti személyzet nem lesz többé mozgósítva, sokan elhagyják állásukat.

Szabaddá teszik Csehszlovákiában a rotációs papír kivitelét. Prágából táviratozzák: A csehszlovák rotációs papír feleslegének Amerikába való kivitelét szabályozó egyezséget hatálytalanították és ennél fogva számitanak azzal, hogy a rotációs papír kivitelét néhány napon belül szabaddá teszik.

Olesőbbodás Palesztinában. Jeruzsálemről jelentik: A palesztinai élelmiszerhivatal falakat szerzett be olyan mennyiségben, hogy az a husarak alakulására kedvező befolyást fog gyakorolni. A hus: különben is jelentékenyen olesőbbodott az utóbbi időkben, amióta egy Szudánba küldött bizottság nagy mennyiségű szarvasmarhát vásárolt. A kormány azonfelül igen sok növénykedmarhát hozatott az országba. Ausztráliából lisztet hoztak.

A kereskedelmi kamara új helyiségben. A kereskedelmi kamara tudvalóleg régi házából átköltözött a Mátyás-tér 23 szám alá. A berendezési munkálatok mostanig tartottak, hétfőn az összes osztaílyok ismét folytatják akbahagyott működésüket.

**Chamisászár bisevat Gyergyó-
szentmiklóson.** Megkésve kapunk hírt arról, hogy a gyergyószentmiklósi zsidó tanuló ifjuság is megünnepelte a rügyfakadás ünnepét. Az ünnepi műsor első száma a 148. zsoltár, az ifjusági énekkar nyitánya volt. A magas szárnyalású ünnepi beszédet Engel Jeremiás hittanár tartotta, méltatva az ünnep jelentőségét. „A zsidó nép talajában most új rügyek fakadnak“ — mondotta a szónok — „amelyekből végre a zsidó állam terebélyes fája fog teremni.“ Ezután Vajda Emil I. gimnáziumi tanuló lelkes átérzéssel szavalta Juda Halevy „Örök vágy“ című költeményét; Vajda Pál zsidó dalokat játszott hegedűn nagy tetszés mellett, majd Fischer Mihály VI. oszt. tanuló tartott beszédet a cionizmusról. Stein Jakab IV. gimnáziumi és Grünstein László III. elemi iskolai tanuló héber verseket adtak elő, Paszternach Regina II. elemi osztályu tanuló „Az esküt“ szavalta bájos lelkességgel, Engel Mihály pedig a „Reményt.“ Az ünnepség a „Hatikva“ elnevelésével ért véget. A begyűlt 1170 lelt szegény gyermekek felségélyezésére fordították.

Bajországbán eltiltották a nyilvános mulatságot. Münchenből jelentik: A kormány elrendelte, hogy valamennyi nyilvános mulatságot szüntessék be.

Munkáltatók és munkások tanácskozása. Trancu Jassy közmunkaügyi miniszter már régebben átiratot intézett a kolozsvári kereskedelmi és iparkamarához, arra szólítván fel a testületet, tegyen előterjesztést a munkahiány és az ezzel járó munkanélküliség megszüntetésére. A felszólítás folytán a munkaadók és munkások képvisellete ma este tanácskozásra fog összeülni.

Leszállított és megszüntetett vámteletek. A Kereskedelmi és iparkamarától kapott értesülésünk szerint a szesz kiviteli vámját nyolcvan banira, az élesztőt ötven banira és a kábidét negyven banira szállították le. Szénkéneget és gipszet ezután vámmentesen lehet kivinni. Törött üveg behozatálát a jövőben vám fizetése nélkül engedélyezik. Azok, akik valamely iparvállalat részére gépet, vagy nyersanyagot akarnak behozni, vagy főlegesen lévő árut akarnak kivinni, vámmentességért forduljanak Bukarestbe, a pénzügyminiszterhez.

A „Jehudit“ kulturdélutánja. A „Jehudit“ zsidó női kulturegyesület vasárnap február 6-án harmadik kulturdélutánját tartja a vármegyeháza dísztermében, amelyet ez alkalomra Baciloglu tüzezrezedes, aki ott képviselést fog rendezni, szivességből átengedett. Az irodalmi délutánon Ujvári Péter befejezi a „Faj, vallás és nemzet“ című előadássorozatát, Lengyel József színész zsidó népdalokat énekel, Kaczér Illés novellát olvas. Beeski Irén pedig Bialik és Csernikhovszky költeményeit szavalja.

A „Poále Czedek“ közgyűlése. A Poále Czedek zsidó iparosok egylete ma délután két órakor tartja rendszeres évi közgyűlését a neolog izr. hitközség téli imaház helyiségében.

Mi az ellenállhatatlan kényszer? Budapestről jelentik: Az V. kerületi rendőrkapitányságon tegnap tárgyalták Haupt Hermann kávésnak, a Liszt Ferenc-kávéház tulajdonosának, kihágási ügyét, akit azzal vádoltak, hogy a múlt év október 3-án hajnali 3 óráig nyitva tartotta kávéházát és ezzel a záróra rendeletet és a világitási rendeletet megszegte. A kávésnak beismerte, hogy hajnali 3 óráig volt nyitva a kávéháza, de azzal védekezett, hogy éjfél előtt egy negyed órával betért hozzá Kmetty Károly, a Britannia főhadnagya több tisztársával és ott mulatozni kezdett. Amikor a tiszteknek a zárórát említette, lelővéssel fenyegették. Erre rendőrökért ment, de a rendőrök nem bírtak a tisztekkel. A rendőrök megerősítették a kávésnak védekezését és ezért a rendőrbíró Haupt Hermant a kihágás vádjára alól felmentette, azzal az indoklással, hogy ellenállhatatlan kényszer hatása alatt lépte túl a zárórát.

Ipari tranzakciók bejelentése. A kereskedelmi és iparkamarától kapott értesülésünk szerint, az ipari tranzakciók (vétel, eladás, cégváltozás) bejelentésének határidőjét március 1-ig meghosszabbították. A bejelentések ezután is a Ferenc József uti volt „Budapest“ szállóban lévő kereskedelemfejlesztési felügyelősnél történnék.

akarja előidézni. nki sem gondol vencióra. Az orosz zokra kell bizoni. zország tavasszal zédait, ha így is s. Mi ellene va ak, de védekezünk

etet vallotta, hogy formájában nem sehszlovák köztár. Romániához való stött szerződés és z. A mi politikánk, es — a béke, a tikája.

hangon támadja zója miatt. Grätz zter Benes beszé- ta:

nyos beavatkozást önös, hogy egy regetésekkel kísért rszágna. Válaszo- om megadni. Mi n állam vagyunk, ározottabban visz- det vezetői közül nának adtak kife- a kisantant áll és ia, hanem a kis- yét is tolmácsolta

ny tagjai yzópártból

tójától —

abad királyválasz- zópárt legutóbbi i Pál miniszter- yválasztás ellen a pártnak csak a kis töredék lnságát fejezte

A nemzetgyűlé- bbséggel bizalmat gyobbik fele itt Ez a látszólagos fel a kormány csaknem egé-

yzópárt alelnöke s lezajlása után kapott. A levél nyzópártból ki- a kormány több és Hegyeshalmy Ottokár, a párt t, továbbá Ra- Huszár Károly, chlachta Margit. i és világos. A ult a bomlási üntető kilépés- olyamatát akarja ékkel, hogy új pő képviselőket. zalmi s-avazás erre az akcióra és többsége — részben azon-

és Anglia között?

Kelet tudósító- szág a két or- elvételéről szóló Az aláírások orosz megbízot- nányuktól.

bekülni

Megerősítik azt szívesen kibé- politikájához — ragaszkodni

— **Uj kereskedelmi iskola Pa-lesztinában.** Jeruzsálemből jelentik: A zsidó kereskedők egyesülete nemrégiben Jeruzsálemben kereskedelmi iskolát nyitott, amelynek tantárgyai között a rendes kereskedelmi tárgyak mellett szerepel a héber, arab és francia nyelv is. Az iskola mellett tanfolyam nyílt tisztviselők számára.

— **A Menza a következő összegeket nyugtázza:** Klein Dávid Temesvár, alapító tagsági díj 5000 lei, Dési Menza bál tiszta jövedelme 5500 lei, Geiringer Lipót Temesvár 500 lei, Assoc. Stud. Evr. Piatra—N. 695 lei, Déni Helén urhölgy a Frits Fanni és Karpelesz Baruch esküvőjén gyűjtött 175 leit.

— **Rengeteg terményt ajándékozott egy amerikai farmer Középeurópának.** A Daily Mail jelentése szerint egy amerikai farmer több farmernak hozzájárulással tizenötmillió véka terményt, főképpen tengerit ajánlott fel Középeurópa és Kína szükségét szenvedő lakosságának. A szállításhoz szükséges hajók készen állanak. A szállítás költségei körülbelül hétmillió dollárt tesznek ki.

— **Belgium gazdasági krízise.** Brüsszelből írják: Az európai gazdasági krízis hullámai Belgiumot is elérték. Egyedül a szénbányászat maradt érintetlen, de annál súlyosabb a textilipar helyzete Genfben 40 ezer textil munkás, Verviersben 16 ezer van munkanélkül. Az üzemben levő gyárak is csak néhány órát dolgoznak hetenként. Az antwerpeni gyémántipar teljesen pang. A kormány napi 3 frank munkanélküli segílyt ad. Nagyobb köz munkákat vettek terbe és az árak leszállítása is folyamatban van, hogy ezáltal a megcsökkenő vételkedvet fekozzák.

— **Rendőrségi hírek.** Előn Viktor str. Regele Ferdinand 33. számú lakos bejelentette a rendőrségen, hogy három ezer leit elloptak tőle. — Ráth Mihályné str. Dorobantilor 12. számú lakos ötszáz leies lopásról tett panaszt. — Martinec Ferenc, piata Mihail Vi teazul 25. számú négyszázleies lopást jelentett be.

* **„Viorelia”** (Fodor Viorel) fényesen felszerelt drogériája megnyílt, Fötér 15. sz. alatt, ahol bel és külföldi különlegességek, fényképészeti cikkek, drogák, francia illatszerek, hajszesz, ásványvizek stb. legfinomabb minőségben, legolcsóbban szerezhetők be.

* **Dr. Barna Vilmos,** volt szilágysomlyói ügyvéd irodáját Bukarestbe Strada Viitorul 16. szám alá helyezte át.

* **Ujlonság a kávéházi életben.** A „Metropol” kávéház tulajdonosa érdekes változást szándékozik végezni a kávéházban. Megakarja honosítani a Caffé-restaurant rendszert. Vagyis este 7-től terített asztal mellett meleg vacsorát fognak felszolgálni. Ez főleg a színházba járó közönségnek lesz nagyon előnyös mert még éjjel 1 órákor is felszolgálnak a meleg konyhából — különleges ételeket is — étap szerint. Estén, ként elsőrangú cigányzenekar hangversenyez. Tekintettel a helyiség nagyságára és berendezésére a legkényesebb igényeket is kifogja elégíteni.

* **Az Európa kávéház** átalakítását befejezték. Fényesen berendezett külön terem állanak a közönség rendelkezésére. Minden ünnepen és vasárnap szimfonikus zene, hétköznapi estéken cigányzene szórakoztatja a vendégeket. Figyelmes kiszolgálás, kitűnő meleg és hideg-ételek, legolcsóbb árak.

Rendelet

A f. év február 6-iki nemzeti ünnep alkalmával elrendeljük reggel 6 órától esti 8 óráig a fő utvonalon az összes épületek fellobogozását.
Cluj, la 4 februarie 1921.

Caracioni m. p.
p. prefect de politie

Hochteit Ignác

1200
bőrkereskedése
Piata M. Viteazul 40. (volt Széchenyi-tér,
a nagy vashid mellett).

HITTER ÉS LÓB
rövidáru nagykereskedők
NAGYVÁRAD
Kossuth-utca 10. szám.
Pontos, szolid kiszolgálás.
**Viszonteladók legutányosabb
bevásárlási forrása** 3-6-1

Schwarz és Ullmann
vaskereskedés nagyban és kicsinyben 3-6-1
Nagyvárad, Piata Mihail Vit. (Nagyplac-tér)

„SZINHÁZ”

Magyar Nemzeti Színház

Heti műsor:

Vasárnap d. u.: Cigánygrófnő.
Vasárnap este: Piros Bugyelláris.
Hétfő: A lányom. (Harmadszor.)
Kedd: Bűvös vadász. (Előadás kezdetén a nézőtérre vezető ajtókat bezárják.)
Szerda: Cigánygrófnő. (Operette-ujd., 9 edszer.)
Csütörtök: Zsidónő. (Előadás kezdetén a nézőtérre vezető ajtókat bezárják.)
Péntek: Silvio lovag. (Ujdonság, először.)
Szombat d. u. Bibliás ember. (Ötödik ifjúsági előadás, rendkívüli olcsó helyárrakkal.)
Szombat este: Silvio lovag. (2-odszor.)
Vasárnap d. u.: Éva. (66-odszor. Mérsékelt helyárrakkal.)

Földes Imre: A lányom. Vigjáték három felvonásban, bemutatta a kolozsvári magyar színház 1921. január 4 én. Az öregedő festőt, a sors véletlenje összehozza egy fiatal, rajongó lelkű és kedvesen hóbortos leánykával. Anélkül, hogy egyikük is észrevenné, valami szerelemféle fejlődik ki közöttük. Egy harmadik személynél kell figyelmeztetni a férfit, hogy veszedelmes játékba bonyolódik, mire a férfi, az öszülő hajú művész, kissé rezignált bonhomióval azonnal véget akar vetni a dolognak és megszökik a kisvány közelségéből. De a kis leány nem azért tizenhat éves, kotnyeles kis csitri, hogy ezt nyugodtan hagyja történni. Megszökik a művész után és egy éjszaka, egyedül beállt a lakására. Az öregedő művész, kifelé a megbotránkozó öreg embert adja, belülről azonban valami maga előtt is titkolt, jó érzés tölti el, hogy lám, mégsem olyan öreg ő még. De mire észreveszi és bevalja önmagának, hogy csakugyan és az öregedő ember végső szenvedélyének teljességével belészeregett a kis kotnyelesbe, a lány kiábrándul gyermekszereleméből és a természet szavát követve, most már érett fejével megszeret egy vele egykorú fiatal embert, akit az öreg mester az első időben maga hozott a lány közelébe. Az öreg festőnek, tehát másodsor is le kell mondania, — de most már szomorú, keserű belétörődéssel teszi ezt.

Amit eddig elmondottunk, az nem Földes új darabjának, „A lányom”-nak, hanem Neber és Grosse régi vigjátékának a „Csitri”-nek rövidre fogott tartalma. Földes Imre darabja csak annyiban tér el az elmondottaktól, hogy nála az öreg festőtől és a fiatal leánytól, minden pszichológiai ellentét csaknem egy pár lesz. Egyébként azonban minden azonos. A festő, a csitri, a vén kisasszony, a fiatal fiú, az éjszakai megszökés, az öreg művész bohéma, kétségbeesése, a kedves szellemeskedés és ha a befejezés nem volna arculütése mindennek, ami lelektan és drámai törvény, akkor azt kellene mondanunk, hogy Földes újra írta Csitrit. Így azonban csak annyit állapíthatunk meg, hogy Földes darabja rossz és meglepően tehetetlen másola a Neber és Grosse darabjának. Az, hogy Földes darabjában az egész drámai kibonyolódás egy képramának levakarásán fordul meg, csak súlyosbítja az ítéletet. A színeszek jól játszottak. A czimszercept Izsáki Margit adta, Táray a festő szerepében és Lengyel Vimos egy vidéki fiatalember szerepében minden lehetőt megtettek a darab érdekében. A közönségnek tetszett és Lengyel többször is gyíltstíli taptot kapott. Poór Lilinek teljesen passzív szerepe volt. A rendezés is jó volt.

A színházi iroda hírei:

Silvio lovag. Poór Lili, Baróti Erzs, Izsáky Margit, Laczkó Aranka, Táray Ferenc, Fekete Mihály, Oláh Ferenc, Lengyel, Mihályfi, Szakács, Réthely, Hétfői fogják játszani Bárd Oszkár u, izgalmas cselekvényű darabjában, a „Silvio lovag”-ban a főszerepeket. A bemutató előadás pénteken este lesz.

Három opera-előadás egy héten. A jövő hét folyamán is három opera-előadást rendeznek a magyar színházban: Kedden a „Bűvös vadász”-t adják, amely iránt most is példátlanul nagy érdeklődés nyilvánul meg. — Csütörtökön a „Zsidónő” kerül színpadra legutóbbi felújítás szereposztásában. — Szombaton délután pedig ifjúsági előadasként, igen olcsó helyárrakkal a „Bibliás embert” adják.

A Lányom. Hétfőn harmadszor adják Földes Imre hangulatos, a premiéren igen nagy sikert aratott új darabját a „Lányom”-at.

Cigánygrófnő. Vasárnap délután nyolcadszor, szerdán este pedig kilencedszer adják az idei évad nagy sikerű operette-ujdonságát, a „Cigánygrófnő”-t. Ezekon az előadásokon új Liviát fog megismerni a közönség, amennyiben Hegyi Lili fogja játszani ezuttal a czimszerpet.

„KOZGAZDASÁG”

A temesvári iparkamara tiltakozik az alkalmazottak adója ellen. Temesvárról jelemtik: Az alkalmazottak megadóztatása tárgyában bizonyos részletek tekintetében tudvalevően egy bizottságnak kell határozni, melyet a kereskedelmi és iparkamara alakít meg a munkásság bevonásával. Temesvárott a bizottság ülésén a munkásság képviselői, de maga a kamara elnöke, Broder Henrik is, tiltakoztak az új rendszerű megadóztatás ellen, — hangoztatták hogy annak nincs törvényes alapja, azt végrehajtani nem lehet, s annak hatályon kívül helyezése végett lépéseket is tettek a kormánytól. — Mivel azonban a pénzügyigazgatóság felhívása értelmében érdemlegesen határozniok kell az adó elől mentesíthető lét minimum tárgyában, úgy döntöttek, hogy minden munkás és alkalmazott járandóságából 50% mentesítendő drágasági pótlék címén, 20—30% a pedig lakbér címen, úgy, hogy ilyen formán adóalapot csak a munkaadó 20—30 százaléka képezne. Ha a kormány ragaszkodni fog az adó fenntartásához, kérni fogják, hogy az adó utólag a munkásbiztosító pénztár útján az illetékekkel együtt vonassék le, ne pedig a hónap elején, mert az technikailag keresztülvihetetlen.

Mi szükséges a pénzkiviteli kérelemhez. Temesvárról jelentik, hogy az ottani kereskedelmi iparkamara értesítése szerint a pénzügyminiszterhez intézett valuta-kiviteli kérvényekhez mellékelni kell a kereskedelmi és iparkamara bizonyítványát arról, hogy a kérelmező törvényszéki bejegyzett céggel bír, — adóhivatali igazolást arról, hogy adóval nincs hátralékban még 1921. első negyedére nézve sem, — a számlákat, megrendelőleveleket vagy más hiteles okmányokat a valuta felhasználásának igazolásáról.

Román pénzügyi tiszviseli kiküldöttek Budapestre. Budapestről közlik: Három nagy román pénzügytisz, nevezetesen az Agrár-bank, Erdészeti Bank és Külföldi Hiteibank vezető emberei gazdasági tárgyalások lebonyolítása végett a közel jövőben Budapestre érkeznek.

Svájc kereskedelmi mérlege egy milliárd deficitet mutat fel. Zürichből írják: A svájci valuta természetellenes magas árfolyama kezd veszedelmes lenni Svájra nézve és nehéz gazdasági krízist idézett elő. Schulthess a svájci köztársaság elnöke kijelentette, hogy Svájci kereskedelmi mérlegének deficitje egy milliárd. A kivitel szünetel. Ezzel szemben a külföldről való behozatal napról-napra nő. Mivel a svájci valuta magas árfolyama miatt egy ember sem vesz svájci árut, a svájci ipari termelés összességé vevő hiányában garmadába fekszik. A híres automobil gyár, Pictet-Picquard és a világhíres csokoládégyár, Cailler beszűntette üzemét. A jurai híres óraipar alig-alig mozog. A nagyvárosokban napról napra nő a munkanélküliek száma, akik, bár a törvény előírja, sem az államtól, sem pedig a munkaadóktól munkanélküli segílyt nem kapnak. A szövetség-tanácsban a legutóbbi napokban azzal a javaslattal állottak elő, hogy a belöldi ipar megmentése érdekében tiltsák meg a külföldi áruk behozatalát. Mértékadó kereskedői körök azt hiszik, hogy ez a rendszabály hatástalan lesz és nagyon veszedelmes eszköz, mert hiszen a külföldi államokat az ilyen rendszabály ellenintézkedésekre kényszeríti.

Valutapiac:

Bukarest, febr. 4. Márka 120—121, leva 87 $\frac{1}{2}$ —89, font sterling 270—28, francia frank 490—495, svájci frank 1150—1250, lira 265—270, drachma 500—550, dinár 195—200, dollár 71 $\frac{1}{2}$ —72 $\frac{1}{2}$, arany 210—220, ezüst 328 $\frac{1}{2}$ osztrák kor. 15 $\frac{3}{4}$, magyar kor. 16 $\frac{1}{2}$.

Páris, február 4. Bukaret 1950, London 5450, N. w-York 1422, Róma 5150, Svájc 227, Prága 18 $\frac{1}{4}$, Berlin 2275, Hága 480, Athen 188,

Budapest, febr. 4. Lei 680 710, font sterling 2050—2070, leva —, dollár 525—540 francia frank 3750—3820, márka 870—890, lira 1950—1980, osztr. kor. 75—79, rubel 232—250, szokol 660—690, dinár frank 1370—1420, dinár lengyelmarka 64—67.

* Külföldi átutalásokat előnyösen vállal „Közgazdasági Bsnk r.-t.” (Volt Magyar Bank r.-t.) Cluj, str. Memorandului 20.

A Zs.
adatok
nában
A vas
ség tu

Az Erdél
kelő Erd

A Zs

lése. Miké

az árak o

nek. Enne

lei, egy li

lei, egy J

lei, egy n

lesz. Mind

van, felkér

befejezni f

árakkal fe

Ten

nak, bizott

Temploma

talános ad

leit megha

mányozóna

„Mi sebbér

5681

febr. 3-ig a

Általa

Fa-ad

Nach

Arany

Temp

Lug

befolyt l

Téke:

val dr. Kle

vits Beri, d

Ernster Ad

Facsad: M. K

lei. Retteg: N

kártyanyere

N. 10, kiseb

Az Er

Lugosi

Megbold

Deuts

dr. Siegerék

1000).

Genes

65, Diamant

kisebb adom

(A L.

Lugosi

A „M

nuka estélye

A Mir

nevére szüle

gyűjtése: S

Salamon és

Annuska gy

Grósz Arany

Samu 10, G

István és En

A tea

500 Lei)

Deuts

Schwa

Deutsch Géz

Zoltán 5 fa,

fogadás elve

(Éddig befoly

Diana

15 fa, dr. Si

rum asztaltá

befo yt 740

Meg

Reisne

vére 20 fa,

pótné 2 fa,

(A L.

A Lug

der Lili, Br

Deutsch Ell

Karcsi, Deu

Genesi Erzs,

Grosz Arank

Hajnalka, K

Schenk Stel

dor a III. kü

lét ütlet (Édd

(A L.

DASAG

Amara tiltakozók adója ellen. Kalmazottak megbeszélések tekintetében a munkásoknak kell hárítani és iparkamara vonásával. Temesvári munkásság képviselője, Broder Henrik erély megadóztatásának nincs törvényes lehet, s anélkül lépéseket tenni azonban az érdekeltek számára, úgy döntöttek, kalmazott járandóságai pótlék drágasági pótlék bér cimen, úgy, csak a munkaadó Ha a kormány tartásához, kéri munkabiztosító együtt vonassék mert az technikai

pénzkiviteli jelentik, hogy az értékesítés szerint a valuta-kivitel a kereskedelmi és arról, hogy a kért ceggel bir, hogy adóval nincs meggyedére nézve felőleleveleket vagy valuta felhasználá-

ti kiküldöt- ről közlik: Három tészen az Agrár-ldi Hitebank vesások lebonyolítása estre érkeznek.

mérleze egy fel. Zürichből zettelenes magas enni Svájca nézézett elő. Schulhőke kijelentette, legének deficitje. Ezzel szemben napról napra nő. árfolyama miatt t, a svájci ipari ában garmadába Pictet-Picquard áller beszüntette lig-alig mozog. nő a munka-örvény előírja, munkaadóktól k. A szövetség azzal a javasli ipar megmen-őföldi árak be-ődi körök azt hatástalan lesz mert hiszen a dszabály ellen-

120—121, leva francia frank 125—120, lira 195—200, ezüst 328 1/2 16 1/2. 1950, London 50, Svájca 227, D. Athen 188, D. font sterling 525—540 ka 870—890, for. 75—79, —690, dinár árka 64—67. Alkal „Közgazda-Cluj, str. Me-

A Zs. N. A. kizárólagos feladata földet vásárolni Palesztinában mezőgazdasági célokra. A vásárolt föld a zsidó község tulajdonát képezi s el nem idegeníthető

Egy olajfa 10 L, 100 fa egy kert, 1000 fa egy liget, egy dunam 50 Lei, Nachla 5.000 Lei. Járulékalapítvány 500 L, Munkásközpont 2000 L, Aranykönyv bevezetés 400 L.

Az Erdély, Bánát, Máramaros és Körösvidék területéről befolyó összegek felvételére egyedül a Kolozsvárt (Szentlélek-u. 1.) székelő Erdélyrészi Hivatal jogosított, mely minden az Uj Kelet-ben kimutatott összegért közvetlenül az Alap központi irodájának (Haag, Heulstr. 5.) tartozik telefelelőssel

A Zsidó Nemzeti Alap Erdélyrészi Hivatalának kimutatása

Hivatalos közlemények. Az árak felemelése. Miként nem régen az „Uj Kelet”-ben már közöltük, az árak *adar hó 21-én (március 1.) 150%-kal emelkednek.* Ennek értelmében egy olajfa 25 lei (egy kert 2500 lei, egy liget 25.000 lei), egy aranykönyvi bevezetés 1000 lei, egy Jahrzeit alapítvány 1250 lei, egy dunam 125 lei, egy nachla 12.500 lei, egy munkásközpont 5000 lei lesz. Mindazok, akiknek befejezetlen kertjük, ligetjük stb. van, felkérjük, hogy azt a fenti időpontig lehetőleg befejezni igyekezzenek, mert különben csak a felemelt árakkal fejezhetik be.

Templomadományok. Felhívjuk az Alap biztosainak, bizottságainak és barátainak a figyelmét, hogy a „Templomadományok” (Szüderolások) ezen az „Általános adományoktól” elkülönítve fogjuk vezetni. 25 leit meghaladó templomadományoknál nemcsak az adományozónak, hanem annak a nevét is kérjük, akire a „Mi sebbérah” mondatott.

5681. év. Sváth 6-tól 25-éig (1921. jan. 15-től febr. 3-ig) a következő adományok folytak be:

Általános adomány	436 10 Lei
Fa-adomány	6000 —
Nachla	400 —
Aranykönyvi bevezetés	600 —
Templomi adomány	625 75 —
Összesen:	8061 85 —

Lugosról befolyt 3620, Kolozsvárról befolyt 1230 lei.

Általános adomány.

Teke: *Agoston Henrik fia brith mila-ja alkalmával dr. Klein Vilmos gyűjtése:* Agoston Izsák, Markovits Berli, dr. Klein Vilmos, Agoston Henrik 20—20, Ernster Adolf és Baruch 15, kisebb adományok 26 lei. Facsád: M. K. 107-10 lei. Temesvár: Marton Zsigmond 100 lei. Retteg: Nasch Rezsinké, Sámson Dóra és Dux Ella kártyanyeresége 60 lei. Dös: Edelstein Jehuda 12, Izsák N. 10, kisebb adományok 26 lei. 436-10

Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség Erdeje.

Lugosi Cionista Egyesület II. ligetje
Megbold. Hermann Vera kertje (Betelt)
Deutsch Zoltán kártyanyeresége 35, kártyapartiból dr. Singerknél 85, Singer Jágó 10 lei. (Eddig befolyt 1000.) 130.—

Türki Alfréd kertje
Genesi Erzi és Deutsch István kártyanyeresége 65, Diamant Sándor 30, dr. Deutsch Mór, N. N. 10—10, kisebb adományok 10 lei. (Eddig befolyt 990 lei). (A L. C. E. II. ligetjébe eddig befolyt 8.122 50).

Lugosi Cionista Egyesület III. ligetje
„Mirjam” Leányegylet kertje
A „Mirjam” Leányegylet által rendezett Chanuka estélyen befolyt 505 lei.

A Mirjam Leányegylet titkáruk Neumann Hugó nevére születésnapja alkalmával 100, Schwartz Erzi gyűjtése: Schwartz Gizi, Sándor és József 30, Kender Salamon és neje 20, Kohn Sámuel 10, Hammermann Annuska gyűjtése: Hammermann Izsóné és Anna 20, Grosz Aranka gyűjtése: Goldstein Oszkár 20, Grosz Samu 10, özv. Wechsler Lipótné Neumann Edith, Hugó, István és Endre nevére 40 Lei (Eddig befolyt 800 Lei) 755.—

„Mirjam Leányegylet” II. kertje
A tea délután jövedelméből 50 fa (Eddig befolyt 500 Lei)

Deutsch Margit és Goldstein Boris kertje
Schwartz Hermann 20 fa, Goldmann Boris 10 fa, Deutsch Géza 5 fa, Pillis család 4 fa, Deutsch Margit és Zoltán 5 fa, Neumann Miksa és Hugó, Fillingner Thea fogadás elvesztés címen 2—2 fa, Deutsch Sándor 1 fa, (Eddig befolyt 490 Lei) 490.—

Widder Dávid kertje
Diamant Béla menyasszonya Török Hilda nevére 15 fa, dr. Singer Dávidné 7 fa, Vermes Ernő 5 fa, Lőrinc asztaltársaság 2 fa, Neumann Miksa 1 fa, (Eddig befolyt 740 Lei) 300.—

Megbold. Reissner Rachmiel Rezső kertje
Reissner Adolf Kiszlev hó 25-én elhunyt fia nevére 20 fa, dr. Pollák Izidorné 4 fa, özv. Wechsler Lipótné 2 fa, (Eddig befolyt 260 Lei) 260.—

Dr. Kirschner Arnold kertje
A Lugosi Cionista Egyesület Bodor Annus, Bruder Lili, Bruder Aladárné, Bruder József főkéntor, Deutsch Ella, Deutsch Erika, Deutsch István, Deutsch Károli, Deutsch Piroška, Deixner Maca, Dezső István, Genesi Erzi, Genuth Lulu, Genuth Jenny, Genuth Ilus, Grosz Aranka, Hammermann Jenő, Heimann Gizi, Kohn Hajnalka, Kuttág Zoltán, Párt.s Margit, Singer Jágó, Schenk Stella, Sachs Ilus, Tordai Laci és Villányi Andor a III. kulturstély szereplő és rendezői nevére 1—1 át állt (Eddig befolyt 260 Lei) 260.—

(A L. C. E. III. ligetjébe eddig befolyt 3.660 Lei).

„Ezra” Főiskolai Hallgatók Egyesületének ligetje Kolozsvár

Néhai Kohn Zsigmond az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség Ugyvezetőségi tagjának kertje (Betelt)
Schwartz Jakob 20 fa, Rimóci Jakab, Grün Mór, Schwartz Ignác, Izsák Mór, Grünfeld Anselm, Bergner Mór, Neumann Mór, Weinstein Sámuel, dr. Pollák Sándor 5—5 fa, Sole Simon, Boskovics József, Israel Adolf 3—3 fa, Herskovits Imre, Boskovics Dezső, dr. Fischer Tivadár, dr. Fischer József, Ferencz Mendel, Faragó Miklós, Janovitz Géza, Löffler Vilmos, Pollák Salamon, Pollák Mirjam és Hillel 2—2 fa, Löwi Noemi, Ohlbaum Etus, Feuerstein Béni, Goldmann Izsák, Weisz Ignác, Rosenberger Béni 1—1 fa, (Eddig befolyt 1000 Lei) 1.000.—

(Az Ezra ligetjébe eddig befolyt 4.748 Lei)

Kadima Egyesület ligetje Dös.

Cionista Leányegylet kertje
Gyűjtésből befolyt 60 fa. (Eddig befolyt 870) 600.—
(Kadima ligetbe eddig befolyt 2.593 50)

Dr. Fischer József ligetje Kolozsvár

Haggibbor Sport-Egyesület kertje, Kolozsvár
F. M. dr. Pollák Sándorné nevére 2 fa (Eddig befolyt 80.—) 20.—
(Dr. Fischer József ligetjébe eddig befolyt 2.191.—)

Uj Kelet ligetje Kolozsvár

Dr. Desberg Simon kertje
Judovics Irén kis huga Lilly nevére 1 fa. (Eddig befolyt 385.—) 10.—
(Uj Kelet ligetjébe eddig befolyt 2.269.—)

Storch Izsó, Brassó és Blasbalg Paula kertje Bukarest (Betelt)

Az eljegyzésen Silvia Fischler és Grünberger Arnold gyűjtése: Blasbalg Márton, Storch Mendel Brassó, Freund Sami, Segak Heinrich, Lazarovits Salamon, Braunstein Jam 10—10 fa, Grünberger Rósa, József, Mica 7 fa, Grünberger Arnold és neje Beszterce 6 fa, Storch gyermekei Brassó, Avramovits Áron Focsany, dr. Lazarovits és neje 4—4 fa, Silvia Fischler, Braunstein Jániné, Fischler Marku, Szentmiklósi József, Lazarovits Rebeka, Braunstein Carlós 2—2 fa, Lazarovits Sofia, Rosenfeld I., Fischbein Littmann 1—1 fa. (Eddig befolyt 1.000.—) 1.000.—

Molnár Imre kertje Craiova
A craiovai cionista asztaltársaságból: Schwartz Márton és Peles Albert Nagyvárud 10—10 fa, dr. Feiler Béla Kolozsvár, Moskovits, Molnár Imre 5—5 fa, Kunsbrunner Róbert Csernovitz, Spiczter Ignác Kolozsvár, Weisz Salamon vendéglős Szatmár, Kardos Jenő Arad, Strauszmann Salamon Máramarossziget, Berkovits Béla Szatmár, Zádor Antal Arad, Kinszter Kálmán Nagyvárud, Leon Gerson 2—2 fa. (Eddig befolyt 550.—) 550.—

(E. Zs. N. Sz. Erdejébe eddig befolyt 130.708 25)

Nachla

Lugosi Cionista Egyesület I. sz. Nachlaja

A mirjam Leányegylet által rendezett Chanuka-estély jövedelméből 2 dunam, A. L. C. E. Dr. Pollák Izidorné és Deutsch Sándor nevére a III. kulturstély rendezéstől 1—1 dunam, Klein Sámuel, Kubicssek Oszkár 2—2 dunam (Eddig befolyt 2.475.—) 400.—

Aranykönyvi bevezetés

A L. C. E. a cionista eszmék ragyogó tollu harcának Giszkalay Jochánának aranykönyvi bevezetésére (a L. C. E. által rendezett III. kulturstély jövedelméből.) 400.—

Sporn Simonnak Kolozsvár, a Vkiismeretes, ön-feláldozó cionista munkás mintaképeinek aranykönyvi bevezetésére Weiszburg Chaim, Noszin Mór 1—100.— (Eddig befolyt 200.—) 200.—

Templomi adományok

Retteg: Farkas Herschi 95, Legmann Hill-el 78, Legmann Lipus Jakab és Izrael 46.25, Rosmann Mendi, Kaufmann Adolf 24—24, Hirsch Segal 23, Kepecs Józsi és Dezső 23, Hirsch Leopold 20.75, Wolf Mózes 20.25, Nérjábories Pinkász 19.50, Jánász Ignác, Widder Mátyás és Noé 16—16, Farkas Bencion, Rosenzwei Schoel, 15—15, Mátyás Efraim 12.50, Bernáth Mózes 12, Noe Gerson, Simon Simon és Leopold 10—10 és kisebb adományok 56.50 lei. Dltő: Dr. Klein Vilmos 50 Kolozsvár, Beth Hamidras imaházban, Tauber Lázár Máramarossziget 35 lei. 625.75.

Jelen számunkban kimutatva 8.061 85 L.
Eddig kimutatva 25.841 83 „

Az 5681 évben összesen 33.903 68 Lei

Zsidó Nemzeti Alap Erdélyrészi Hivatala

Főszerkesztő: DR. FISCHER JÓZSEF
Felelős szerkesztő: MARTON ERNŐ
Kiadó: KADIMA kiadóvállalat részv.-t.
Szerkesztőség: Calea Reg. Ferdinand [volt Ferenc József-ut.] 43.
Kiadóhivatal: Szentlélek-utca 1/a.

NYILTTÉR*)

Értesitem a n. érdemű közönséget, hogy kávéházamat fővárosi mintára meglehetősen felszereltem. Naponta *Pongrácz Prikolics* Élemer zenekara hangversenyez, kitűnő fajborok és szolid árak. Nyitás folyó hó 5-én este 7 órakor.
Szíves pártfogást kér a **Thália kávéház** tulajdonosa.

*) E rovásban közöltekért a beküldő felelős.

Hirdetmény

Közírré tételük, hogy a román pénzügyorségi legénység cipővel és külön cipő-talppal való ellátása tárgyában f. é. február hó 16-án délelőtt 11 órakor a Pénzügyminiszeri Vezérletkarság- Pénzügyorségi vezérletfelügyelőség ügyosztályának hivatalos helyiségében (Str. Saguna — Bartha Miklós 14.) nyilvános árverés tartatik.
Az ajánlatok zárt borítékban, 1400 pár strapa kész cipőre és ugyanannyi külön talpra adandók be.
A vonatkozó feltételek a hivatalos órák alatt naponta d. e. 8—1-ig a Pénzügyorségi vezérletfelügyelőség ügyosztályában megtekinthetők.
Cluj, la 27. Ianuarie 1921.

Államtitkár **Manafia** Vezérletfelügyelő **Jopa**

As Uj Kelet előfizetési árai:

Egész évre 380.— L. Negyed évre.. 100 L
Fél évre.. 200.— L. Egy hóra 40 L

Egyes szám ára helyben, vidéken és pályaudvarokon 1 50 L.
Hirdetéseket milliméteres díjszabás szerint veszel a kiadóhivatal.

A kiadóhivatal közleménye: Tisztelettel kérjük helyi és vidéki t. előfizetőinket, hogy a lap késedelmes kézbesítését kiadóhivatalunknál jelentésük be, hogy a gyors és pontos kézbesítés iránt intézkedhessünk.

Bognár és Szántó

Erdélyi kereskedelmi r. t.
CLUJ, — (KOLOZSVÁR),
Calea Reg. Ferd. No 70.
(volt Ferencz József-ut.)
Erdély legregibb bor sör és szeszgyáreskedése, likőr, rum és cognac gyárai. Specialis uradalmi fajborok.
בשר של פסח
fajborok, szilva és seprű pálinka. 1147

Értesítjük a t. közönséget, hogy a legjobb hírnévnek örvendő 390—1

duplamalata monostori

„Apát”

tápsörünket békebeli

minőségben ismét forgalomba hoztuk,

■ E sörkülönlegességünk kiválóan ■
■ dus malátatartalmánál fogva nagy ■
■ táperővel bír és minőségre nézve ■
■ vetekedik a legjobb müncheni ■
■ különleges sörökkel, amelyeket ■
■ hivatva van a legteljesebb mér- ■
■ tékben pótolni.

■ „Apát” tápsörünk, valamint ■
■ világos monostori „Czell” sörünk ■
■ minden fűszer- és csemege üzlet- ■
■ ben, kávéházban, étteremben kap- ■
■ ható. Poharas sör kimérés a kö- ■
■ vetkezőknél: „Központi szálloda, ■
■ étterem”, „Gambrinus”, Réthy és ■
■ „Majaros”, Pferschy József, „Vas- ■
■ uti étterem”, „Zónakert”. „Fötéri ■
■ Czell söresarnok”, „Erdélyi borozó” ■
■ „Hunyadi-téri Czell söresarnok”, ■
■ „Monostori Czell-söresarnok” — ■
■ „Zöldfa vendéglő”, stb. ■

Czell Frigyes és Fiai
sörgyára, Cluj — Kolozsvár.

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szövevény 1 lel. Vasagabb betűvel 2 lel. Legkisebb apróhirdetés ára 10 lel.

Volt: gazdálkodó, izr., nőtlen, irodai és könyvelési teendőket jártas, óvadék-képes, megfelelő állást keres, esetleg benősülne. — Szíves megkereséseket a kiadóhivatalba, P. H. jellegére. 374-1

Butorozott, vagy butorozatlan szobát a főtéren, vagy közelében keres url ember. Ajánlatok „Jól megfizetem” jellegére a kiadóhivatalba.

Elveszett kettő pár szőnyeg és ezüst tárgyak, 3 darab fehérnemű M. B. monogrammal január 18-án, váradi vonalon. Megtaláló jutalmazatik Paneth főrabbinál, M. B. Dej. 388-1

Egy nagy forgalmu városban jó menetű modernül berendezett szálloda kávéházzal, családi eset miatt eladó. Cim meg tudható a kiadóhivatalban. 389-1

Buchwald Sándor órák és ékszerész, Uránia palota. Cal. Reg. Ferd. 35. törött aranyat és ezüstöt, napi áron veszek. 1033

A M S E L orth. vendéglője **Nagyvárad,** (Nagy piac-tér) Str. Mih. Viteazul 7.

Dacia (volt Pannonia) Szatmárnémeti szálló, étterem, kávéház az előkelő közönség találkozó helye. 992

Goldstein és Weisz órák és órakerékek nagyban **ORADEA-MARE,** Zöldfa-utca 21. szám

Weisz és Molnár Női divat, kötött és rövidáru üzlete **CLUJ,** (Kolozsvar) Calea Begele Ferdinand 7. (v. Wesselényi Miklós-n.)

Menyasszonyi kelengye és női ruházati cikkek érkeztek SIPOS JENO céghez Pótlér 17. szám, 1142

Rum és likőr essencia, anis és mindenféle aether olajok, valamint szeszfokozók nagyban és kicsinyben **HIRSCH ADOLF** aether-essencia vegyésznél Tg. Mures — W. vásárhely, Kessuth L. u. 2

Vásároljunk a Wesselényi áruházban Galanterie, díszm. és s. 6. tölt árak nagyban és kicsinyben. 1701

CLUJ ELSŐ ERDÉLYRÉSZI KOLOZSVÁR ÉKSZERÁRUGYÁR Órák, óraalkatrészek és fúrnitúra nagykereskedés Arany, ezüst árak nagyban gyártása Arany, ezüst, ótványozó és választó Intézet Fogászati arany és forrasztó készen kapható Monogram és betűvésést elvállalunk **ROTH és GOLDBERGER** CAL. REG. FERDINAND 37

Zsinegárakat nagyban a legjutányosabban szállít **Weisz Kálmán** Nagyvárad. Interurban telefon: 9-05 sz.

HA finom cukorkák akar, kérjen mindenütt **Molissáit**

Spitzer és Lengyel Nagyvárad, Zöldfa-u. 14. Rövidáru nagykereskedők Saját gyártmányu szemfedelek, koporsódíszek és temetkezési cikkek nagy raktára 385-1

Lőrincz Sándor Automobilvállalat, javító műhely, autogén hegesztés **CLUJ, C. Reg. Ferdinand 116.**

Gouvlírozás, Plissírozás minden nagyságban gyorsan és szépen készült **Moskovitz** női divattermében **Unió-utca 13. sz.**

Veszek: használt hamisfogakat, arany, ezüst tárgyakat törött állapotban is. Eladok szolid árban órákat és ékszerárukat. **Frennd Benjámin** Nagyvárad, Str. Begele Ferdinand (Makóczy-u.) 11 379-1

König Miksa szállító **ARAD.** Indít gyorsára gyűjtőkecsiket minden irányból, minden irányba fellelőség mellett. 1032

HA mindig tiszta és friss óhajt lenni használja a Transylvania által készített kölni vizet. Főlerakat: Rózsa Drogéria Cluj, Kolozsvar, Piata Unirii 26. szám. (Mátyás kir. tér.)

Miga készlet tart! 351-1

Prima „Import” Vasché-talpbőr 64 leltől kezdve kapható

Pollák Mór és tsai bőrgyári raktárában **CLUJ,** Cal. Reg. Ferd. 33 (Fer. J.-ut) 2

Leitner és London Nagyvárad Sós palota 381-1

Értesíti a t. nagykereskedő urakat, hogy több waggon cseh és osztrák téli és nyári kötő t. árúja, ugyszintén galanterie árak érkeztek.

Deutsch Testvérek Cluj, Piata Unirii (v. Mátyás király-tér) 26. szállítási vállalat. Gőzfűtőcső forgaloma minden irányba teljes felelőség mellett. 1193 Fuvartól felhívizsgálati iroda.

Férfi-, fiu- és leánykaruhák **Farkas és Simon** raktáron és megrendelésre cégnél (Óvár) Viz-utca, kaphatók: „MÁTÁS”-étteremmel szemben.

Olcsó árak! (717) **Olcsó árak!**

Nagyobb mennyiségű elsőrendű 1180 **Lébaszlop 65 leltől és Vixoshör 120 leltől kezdve érkezett** **David & Comp** bőrraktárába **Cluj, Piata Mihail Vit. (Széchenyi-tér.) 39.**

Szaru-, szaruhegyet, aggancsot, husolást és csontot, valamint mindenemű timárhuladékat legmagasabb napiáron vásárol **Szaru- és csontárugyár R.-T. Cluj**

FÜGE rizs, kávé 1191 **GRAFIT** (vaspor) **CÉRNA** Mieder és elsőbb márkák **GÁLICKO** kapható **LÉB FIVÉREK CLUJ** Piata Mih. Vit. (v. Széchenyi-tér) 8

CURONKA ÉS CSOKOLÁDÉ RAKTÁR nagyban és kicsinyben Calea Reg. Ferdinand **LUSZTIG és NUSSBACHER** (v. Wesselényi M.-u.) 31

Estélyi, utcai, szinpadai ruhák, angol kosztümök a legelegánabb kivitelben készülnek. **GAZDA M.** divatszalonja Str. Reg. Maria 9.

Évészes selyem-ernyő- és csillár készítmények **VADÁSZ ÉS TSA** VILLAGOSSÁGI ÉS VIZVEZETÉK FELSZERELÉSI VÁLLALAT **Egyetem-utca.** — **New-York épület** Telefon: 8-14. 997

GRÜNWALD ÉS STEINER NŐI DIVAT KÜLÖNLEGESSÉGEK ÁRUHÁZA **CLUJ, PIATA UNIRII (v. MÁTYÁS KIR. TÉR) 12.**

KRISTÁLY Fest, tisztít. TELEFON 500, 11-21

Bor, sör és szesz, 1185 valamint likőr, rum és cognac nagyban és kicsinyben kapható **Wiegner Samu** bornyagykereskedőnél **Desen** Levélbeni megrendelések pontosan eszközöltetnek

„PANNONIA” KÁVÉHÁZ legelőkelőbb szórakozóhely. Elsőrendű kisczolgálás. Estenként hírneves zenekar hangversenyez. Külön Szinetár József és fia tulajdonos

Verseny árak !! Rövidáru, papíráru, cigarettapapír, zománcozott edények, drótszeg, nürnbergi árak, írószerek, hűvelly, háztartási cikkek, grafit [vaspor] kaphatók a **Széchenyi áruház** 1173 nagykereskedésben **CLUJ (KOLOZSVÁR), PIATA-MIHAIL VITEAZUL 40.**

Lampel Adolf bádigos és konyhabereendezési cikkek raktára. **Cluj, (Kolozsvar) Piata Mihail Viteazul 37.** (v. Széchenyi-tér) 1038

Tűzifa házhoz szállítva legjutányosabban beszerezhető **Janovitz fatelepén** Gyufagyár-utca 15. 998 Telefon-szám 127

„GÓLYA”-ÁRUHÁZ 928 **occasiója:** 1 gouvlirozott gyapjuszövet női alj... 250.— lei-101 1 tiszta gyapju női kabát... 480.— 1 tiszta gyapju női ruha, legújabb fazon 600.—

Megkezdődött a kőrishidből érkezett I. minőségű porcellán-áru, cseh táblaüveg és mindennemű üvegáruk nagyban eladása. Vagon tételnél nagy engedmény **FISCHER** üvegüzlet **Cluj, Piata Unirii 13. Telefon 1062**

Előrehaladott időny miatt lényegesen leszállított árak 440